

KÁRPIT

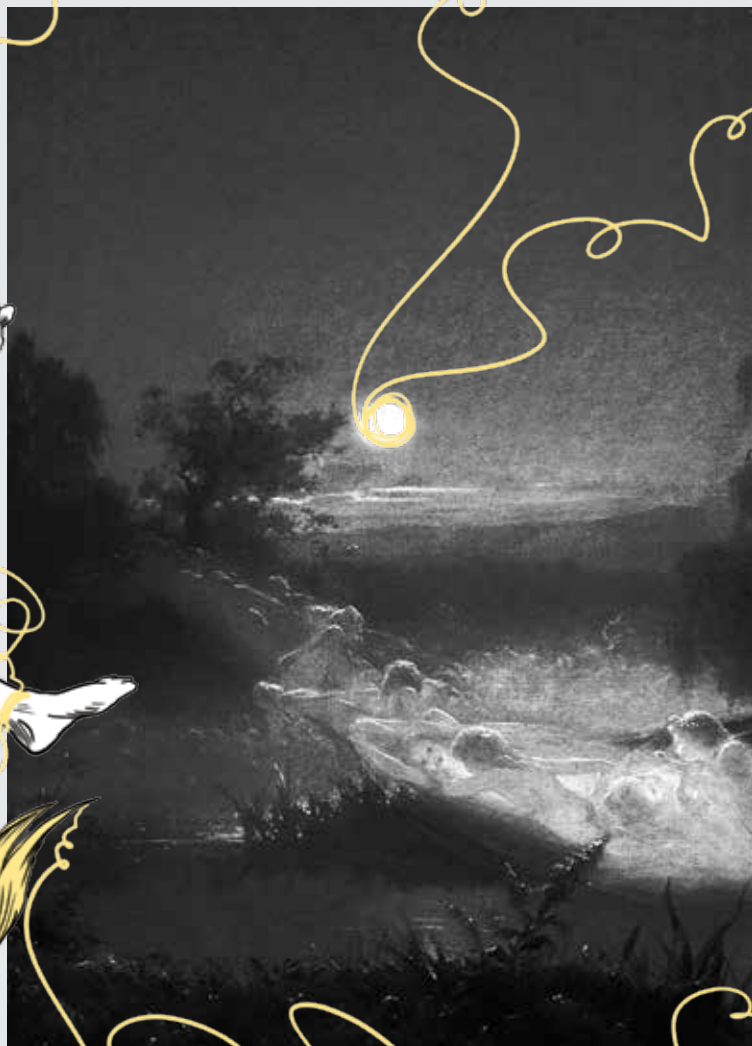
SZÖVEG A SZÖVETEN

2024 TAVASZ

A Mathias Corvinus Collegium Középiskolás Programjának irodalmi, művészeti folyóirata

III. ÉVFOLYAM I. SZÁM

Tartalom

Bartusz-Dobosi László: Mindennapi angyalaink	3
Hegy Lili Gerda: A tanár, aki majdnem utazásszervező lett. Interjú Kovács Örsrel	4
Liszák Lili: Memento	6
Kemecsey Anna Viktória: Kupacok.....	6
Birinyi Flóra Lilla: Értetek, Kapillárisok.....	7
Rózsa Anna: Axióma, Független	7
Melján Anna: Négy évszak	8
Pálffy Katinka: A bukott angyal lepihen.....	9
Janzsó Dávid: A műsor.....	10
Cseklye Balázs: Énközpontúság, Látté.....	10
Ekbauer Lili Csenge: a Naphoz, Ikaroszhoz.....	11
Wagner Lilla: Neil Perry, cSEnd, újra idegen, Ego	12
Liszák Lili: Halkabban.....	13
Szuromi Gréta: Angyalészlelések.....	14
Éhmann Anna Vilma: Fehér ábránd	15
Barkaszi Anna: A bukott remény táplálása tilos!	16
Hegy Lili Gerda: Mennyező lélek-félpercek	16
Gallyas Georgina: Végső fellépés.....	17
Molnár Dóra Laura: A víztükör megrepedt.....	17
Aranyi Panna: Röpképtelen angyalok.....	18
Picciano Alisia: Csillagpor lettem.....	18
Halász Gréta: Angyali átok.....	19
Melján Anna: A fanfictiontól a szépirodalomig. Interjú Pintér Kittivel.....	20
Pintér Kitti: „Az angyalok nem tudtak repülni”.....	22
Szuromi Gréta: Utazás.....	23
Gazda I. Flóra: Dominó	23
Pálffy Katinka: Angyal(írai) visszhangok.....	24
Szentesi Eszter: Pillanat-ragasztó	25
Aranyi Panna: Mennyei étlap	26
Melján Anna: Mennye(zet)i csirke.....	26
Felszegi Kincső: Boltívvé válni	27
Raymond Bourmault: Saint-Malo (ford.: Kemecsey Anna Viktória)... ..	27
Molnár Dóra Laura - Dénes Attila Norbert: Ózonzár	28
Liszák Lili - Janzsó Dávid: Mélyrepülés	29
Galambos Boglárka Ágnes: Angyali szózat	30
Rózsa Anna: Maleach	31
Szentesi Eszter: Ponte Sant' Angelo.....	31
A csíksomlyói angyal	32
Picciano Alisia: Hiába.....	33
Melján Anna: Parketta.....	33
KÁRPIT-MEDER.....	33
Domokos Írisz Kamilla: Angyalian ember.....	34
Sánta Eszter: Tán kifogyott?	34
ProgramON	35

A Mathias Corvinus Collegium Középiskolás Programjának irodalmi, művészeti folyóirata **2024. tavasz, III. évfolyam 1. szám**
Kiadja: Mathias Corvinus Collegium, 1016 Budapest, Somlói út 49-53. • Felelős kiadó: Szalai Zoltán
Főszerkesztő: Bartusz-Dobosi László (Pécs) • Olvasószerkesztő: Boldog Zoltán (Deszk)

Diákszerkesztők: Aranyi Panna (Szekszárd) • Csernák Zsófia (Kecskemét) • Cservid Ákos (Székelyhíd) • Dénes Attila Norbert (Makfalva) • Domokos Írisz Kamilla (Brassó) • Ekbauer Lili Csenge (Szombathely) • Felszegi Kincső (Szamosújvár) • Hegyi Lili Gerda (Veszprém) • Janzsó Dávid (Szeged) • Kemecsey Anna Viktória (Budapest) • Liszák Lili (Keszthely) • Lojewski Erika Arina (Bukarest) • Melján Anna (Kecskemét) • Molnár Dóra Laura (Szekszárd) • Pálffy Katinka (Székelyudvarhely) • Picciano Alisia (Milánó) • Rózsa Anna (Pécs) • Sánta Eszter (Barót) • Szentesi Eszter (Veresegyház) • Szuromi Gréta (Solt)

Elérhetőség: www.mcc.hu/karpit; karpit@mcc.hu • 1113 Budapest, Tas vezér u. 3-7.
Tördelés: Németh János • Nyomdai munkálatok: printLAB Bt. 1113 Budapest, Vágfarkasd utca 9.

A lapot Sánta Eszter grafikái díszítik. • A hátsó borítón Liszák Lili *Memento* című verse olvasható.

ISSN 2786-4421

Mindennapi angyalaink

„A Szó szentség, a negyedik megjelenés,
a híd az anyag és a szellem között: az IGE.”

(Mallász Gitta: *Az angyal válaszol*)

A templom a profán térből kihasított szakrális rész. Ahogy a vasárnap a hétköznapokból, az ima a közbeszédből, a széppróza a pusztán egymás mögé rendezett szavak mondatokká formált materializmusából.

Ez a duális kettészakítottság, ez a „kétlét” forma azonban egészen egészségtelen. Megbetegíti az embert. Mert a hétköznapi beszéd a valóság, a horizontális, az irodalom viszont a lehetséges, vertikális világot igyekszik körüljárni. Így egymástól igencsak távol eső dolgok kerülnek egymás mellé, ami viszont ellentétes dimenziók ütközésének lesz a helyszíne. Ez pedig megbontja az ember egységét, és két-ségeket ébreszt. Olyan, mintha lelkünkben kettéválasztanánk az emberit az angyalitól.

Mintha lehetne pusztán ember az ember?!

Mert milyen feleletek adhatók a világ nagy kérdéseire? A jogász paragrafust citál, az orvos diagnózist állít fel, a tanár oktat, a pap pedig dogmatizál. Csak a „bolond”, a költő és a szent az, aki hagyja, elengedi. Azaz a lélek csendjébe érkezik. Mert a csend az a tartomány, ahol magunk mögött tudjuk hagyni a prózai kérdéseket, sőt még válaszokat sem próbálunk találni, hanem az ezen túli valóságra helyezük a hangsúlyt. Az angyali megbizonyosodás dimenziójára. Eljutni a szótól a csendig. Ez az egyetlen helyes életforma. Ez az, amit a némasági fogadalmat tett karthauzi és kamalduli szerzetesek évszázadok óta élnek élnek.

„Minek evezzelek, folyó, / rábízom magam a sodorra.” (Filip Tamás: *Láz és nyugalom*)

Mert az irodalomra mint szakralitásra nem a logikus, szabályszerű gondolkodás a jellemző, sokkal inkább a meditációs megismerés energiáinak, a nyelv csendjébe kódolt misztikának a felszabadítása. Vagyis általa egy, a megtapasztaláson túli tartomány tárul elénk.

S tény, hogy a szemünkkel látunk, a fülünkkel hallunk, a kezünkkel érintünk, mégis a lélek lesz az, amely a néma szavakkal írja egyértelművé a láthatatlant és a megmagyarázhatatlant. Ez a létezés szakrális origója, ugyanis paradox módon a nyelvből fakadó csend ad testet s létet a világnak.

„Ha a szavak / beszélni tudnának!” – olvashatjuk Halmai Tamás: *Eljövendő források* című versében. Az írás – azaz a néma szavak – testamentumszerű kizárólagossága tehát abban a dialogizálásban nyer értelmet, amit Isten és ember között a láthatatlan és áttetsző angyalok testesítenek meg. Általuk érnek földig a szintén láthatatlan és néma szavak. Általuk leszünk magunk is mennyevé.

Aki eltéveszti az irányt és főként az egyensúlyt ebben a különleges, éteri koordinátarendszerben, azaz túlharsogja saját életét, az pont a lényegét nem fogja meghallani soha. Az angyalok csendjét, ami viszont a költő, azaz a „szent bolond” matériája. Vagy ebből építkezünk, vagy semmiből. Ahhoz azonban, hogy ez megtörténhessen, változásra, ahhoz pedig bátorságra van szükség.

Laurence Freeman, angol bencés szerzetes írja: „Meg kell változunk, mert változás nélkül nem tudunk növekedni. És senki sem

élhet értelmesen, sőt még csak örömét sem lelheti az életben, ha nem növekszik. A növekedés pedig azt jelenti, hogy előrehaladunk az ismeretlen felé, s ezért természetesen magunk mögött hagyjuk a múltunkat.”

Ehhez a növekedéshez pedig a szemlélődésben rejlő „szavak nélküli szegénység” dinamikája adja meg a lehetőséget. Az önmagunkon való túllépés fog rávilágítani arra, hogy a valóság egy, és egységbe szerveződik minden, ami valóságos. A templom és a profán tér, a vasárnap és a hétköznap, az ima és a közbeszéd, az angyal és az ember, a szó és a csend. Mert ez a csend – azaz Isten – a sorsunk.

Az ember helyes imája és ars poeticája tehát nem lehet más, mint hogy „a mindennapi angyalainkat add meg nekünk ma!” Rajtuk keresztül vezet út a Bárány csendjéhez, aki némán túrta, hogy miattunk leöljék. Ez az élet folyamatosan táguló misztériuma.

„Mert elküldi angyalait hozzád, hogy védelmezzenek minden utadon. A kezükön hordoznak majd téged, nehogy kőbe botoljék a lábad.” (Zsolt 91, 11-12)

Bartus

A tanár, aki majdnem utazásszervező lett

MCC-s történelemversenyek, táborok és külföldi utak során már sokan találkozhattunk dr. Kovács Örs vezető oktatóval. Többek között a tanárságról, az ehhez kapcsolódó motivációiról, főszerkesztői feladatairól, az irodalomról és az angyalhoz kötődő asszociációiról kérdeztük.

Mikor döntötted el, hogy tanár szeretnél lenni?

Valójában csak az egyetem végén. A történelem érdekelt, eredetileg úgy gondoltam, hogy történész leszek. De ahogy az egyetemi évek mentek előre, bizonyos területei a történelemszégnek riasztóak lettek – sosem rajongtam a régészetért vagy a latin oklevelek bújásáért. Ahogy jöttek a harmadév után a pedagógiai tantárgyak és az iskolai gyakorlat, egyre inkább megfogalmazódott bennem, hogy a tanítással szeretnék foglalkozni. Szerencsés is voltam, hiszen rögtön a végzés után kaptam állást, így hamar beleerősödtem a tanári pályába.

Hogyan kezdtél el dolgozni az MCC-nél?

Nánai Mihály volt előttem a történelem modul vezető oktatója, akivel jó barátságot ápolok. Amikor ő már nem tudta folytatni a munkáját, megkeresett, hogy rám gondolt utódként. Ezért aztán bejöttem 2022 nyarán a Scrutonba, és főigazgató úrral, valamint Wittmann Zsolttal találkoztunk, beszélgettünk a munkáról, és megállapodtunk abban, hogy ősztől együtt kezdjük el. Azóta itt vagyok.

Mivel foglalkozol az MCC falain belül és kívül?

Az MCC-ben a történelem modul vezető oktatójaként dolgozom félállásban, mert nem hagytam ott a főállásomat, hiszen a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumban tanítok történelem-francia szakos tanárként. Az MCC-n belül a vezető oktatói feladatokból kell kivennem a részemet – kicsit kisebb mértékben, mint a másik három vezető oktatónak, akik főállásban dolgoznak itt. Előadásokat kell tartanom a budapesti és a vidéki központokban egyaránt, a budapesti töris versenyek zsűrizésében is általában benne vagyok, segítem a területhez kapcsolódó projekteket, a pedagógustovábbképzéseket, emellett nemzetközi utakat kell szervezennem, ami az egyik legjobb része az MCC-s munkának.

Van egy saját projekt is, készítünk a történelem-tanároknak egy online módszertani felületet, amely arról szól, hogyan lehet kész feladatokkal, ötletekkel előállva színesíteni az órákat interaktív formában.

Mindemellett a Rubicon Intézetnél az online felületre írok cikkeket, tehát ott fix feladatokat kapva próbálok a történelmet népszerűsíteni.

Melyik az a feladat, amelyikben legjobban meg tudod találni önmagad?

A tanításban. Mindig azt szoktam mondani, hogy ha nem lennék tanár, akkor valószínűleg utazásszervező lennék, hiszen húsz év pedagógiai gyakorlat után már annyi kirándulást szerveztem, hogy ebben is otthon érezném magam. De egyértelműen a tanítás az én igazi terepem.

Miben más az MCC-ben tanítani, mint egy gimnáziumban?

Nagyon más, mert az esetek többségében nem ismerem a diákokat, vegyes a korosztály egy-egy foglalkozás alkalmával. Ennek megvannak az előnyei és a hátrányai is, bár szerintem több a hátránya, hiszen a személyes kapcsolat nagyon hiányzik. Néha úgy érzem, hogy távol vagyunk egymástól a hallgatósággal, és ezt másfél vagy két óra nem is mindig tudja feloldani. Ezért mindig örülök annak, ha találkozom olyan diákokkal, akiket valamilyen okból jobban ismerek - például a nemzetközi utakról vagy a táborokból.

Másfelől viszont nagy szabadságot jelent, hogy nem kell a tananyaghoz ragaszkodni, hanem lehet másról máshogy beszélni, hosszabb is az időintervallum, én találhatom ki az előadásra szánt témákat. Ezeket remélem, hogy kicsit érdekesebben is tudom elmondani, vagy jobban meg tudom mozgatni vele a diákokat.

Melyek a legnagyobb célok és kihívások a munkádban?

A legnagyobb kihívás - a sok különböző munkahely időpontjait úgy összeegyeztetni, hogy mindenhol megfelelő eredménnyel társuljon a munkám. Azt tartanám a legfontosabb célnak, hogy itt, az MCC-ben tényleg hozzá tudjunk tenni egy olyan pluszt a diákok személyiségéhez, illetve annak formálásához, amire a közoktatásban nincs lehetőség. Ilyen terület például, hogy mennyire tudunk titeket megtanítani prezentálni, előadni, vizsgahelyzetben viselkedni, hogyan tudjuk belőletek kihozni azokat a dolgokat, amelyekkel ti rendelkeztek.

Mi volt az eddigi legmeghatározóbb, legkedvesebb KÁPés élményed, és miért?

Ezek az élmények leginkább a nemzetközi utakhoz, illetve a táborokhoz kötődnek. Amikor arra volt lehetőségem, hogy jobban megismerjem azokat a diákokat, akiket eddig csak futólag láttam, vagy tanítottam egyszer-egyszer, és nem tudtam velük beszélgetni. Tehát nekem az összes ilyen jellegű találkozás egy meghatározó tapasztalat volt. Ezek a kialakuló személyes kapcsolatok az élményeim, és hogy kicsit alaposabban nyomon tudom követni a tevékenységeiteket, a pályafutásotokat és az előrehaladásotokat. Olyan diák is van, aki már az Egyetemi Programba került, és ha találkozunk, elmeséli, hogyan áll a vizsgáival, és mi van vele.

Hogyan jelenik meg az irodalom az életedben?

Örülök, ha a történelemhez kapcsolódó munkámhoz találok jó irodalmi idézeteket vagy olyan szerzőket,

akiknek az adott témához passzoló regényük vagy leírásuk van. Hozzáteszem, hogy amikor én az egyetemre jártam francia szakra, akkor rengeteg irodalmat kellett tanulni. De, hogy őszinte legyek, nem vagyok egy nagy versfanatikus, a regényeket és a drámákat szeretem inkább. Azokat a műveket kifejezetten szívesen feltérképezem, amelyek egy-egy történelmi korszakot izgalmasan, kövérthetően írnak le. Hiszen ezeket egyrészt a diákoknak is tudom ajánlani, másrészt szívesen elolvasom én magam is.

Mesélnél a tankönyvösszeállítás folyamatáról?

Kilenctől tizenkettedik évfolyamig készítettünk tankönyvet. Ez a sorozat a Katolikus Egyház megbízásából születhetett meg. Én voltam a főszerkesztője és az egyik szerzője is egyben, és én kérhettem fel azt a tizenkét embert, akikkel együtt szerettem volna dolgozni. Azért kellettünk ennyien, mert nemcsak szerzőkről van szó, hanem tördelőről, képszerkesztőről, grafikusról, térképraajzolóőről és lektorokról is. Most már minden kötete a piacon van, és az iskolák körülbelül huszonöt-harminc százaléka ezt a tankönyvet használja, ami jó eredmény. De tegyük hozzá, az oktatásnak a központi eleme azért még mindig a tanár, tehát a legtöbb rajta és nem a tankönyvön múlik.

Mit gondolsz a KÁPé irodalmi, művészeti folyóiratáról, a KárPitról?

Hatalmas csodálattal adózom ennek a lapnak. Amióta itt vagyok, minden egyes számot megkaptam Lacitól. Elképesztően nagy vállalkozás, hogy egy ilyen színvonalú diáklapot tudatok teremteni, nem beszélve a hozzá kapcsolódó közösségről.

Minden lapszámunk egy-egy tematikára épül. Milyen asszociációid vannak az angyal szóról, amely ennek a tavaszi számnak a hívószava?

Az angyalról nekem elsősorban a gyerekeim jutnak az eszembe, különösen a legkisebb, a kislányom, aki tényleg egy fantasztikus kis „angyal”. S minthogy a fejemben ez a fogalom abszolút pozitív töltetű, remélem, hogy a lapban is inkább ilyen jellegű és nem pesszimista írások fognak születni ennek kapcsán.

Mit üzenél azoknak a diákoknak, akiket érdekel a történelem, és akár a tanítás is?

Az egyik legjobb dolog a tanárságban, hogy az ember kreatív fiatalok között tölti a napjait, akiktől rengeteget lehet tanulni. Elképesztő meglátásaik vannak, hihetetlen bátran tudnak véleményt formálni, jó velük beszélgetni és vitatkozni is olykor. Felémelő látni, hogyan nő be a feje lágya egy-egy „lökötő” gyereknek. Ezek együtt sok örömet szereznek. Ráadásul, ha az ember megtalálja velük a hangot, akkor nagyon sok azonnali pozitív visszajelzést kap. Számomra ez a boldogság.

Hegyí Lili Gerda
(Veszprém)

LISZÁK LILI
(Keszthely)

Memento

Három órát ültem néma csendben,
csak a szemeimet csuktam le néha.
Mindenki aludt, de te ébren voltál,
s én nem tudtam másra gondolni.

Untat a távoli vízcsobogás.
Halk sóhajom mossa partodat.
Te könnyeimben úszol,
nekem cserepes a szám.
Félek, felsérti arcodat.

Három órát ültem néma csendben
az ajtókeret kilöttyintett fényén,
megfeszült gerincem dombokat redőzött.
Hideg tenyered égett hátamon.

Leheletem kék szavakat formált,
pecsétgyűrűd koccant fogamon.
Azt mondtad, ha megszólalok... mindegy,
így is, úgy is betömted a szám.

Három órát ültem néma csendben,
csak a szemeimet csuktam le néha.
Minden kialudt...
Mindenki aludt...
(S én nem tudtam másra gondolni)

KEMECSEY ANNA VIKTÓRIA
(Budapest)

Kupacok

Meghajolt az utolsó napsugár előttem,
kacagva szaladt a többi után.
Lábam között kúszott a hideg, közeledett
a nyári este:
A Hold nyugaton ásított magasan.
Már nem féltem.

Gondolatkupacaimon, mint kedvenc dombomon, ültem:

Láttam a hideg éveket,
ahol volt, egy-egy mosoly oszlatta fel a felhőket.
A Nap hajtásokat dédelgetett.

Tarka szempárok, gerinces emberek, akik vágták
az utat előttem.
A fejembe beköltöztek. Jöttek-mentek, felcserélődtek.
Valaki egy festményt is elvitt, de azóta
visszaszereztem.

Kezek, gondolatok, hangok, harangok.
A társaságtól lettem ember, egy pár patkónyom
alázatra tanított,
láttam a csendet írni, hallottam a fákat énekelni
és a könyveket beszélni.

Egy sas karmai között is lehet béke,
és szárnyalhatsz úgyis,
hogy még nem tudsz jól repülni.
Egy könnycseppben ezer igaz szó van,
a vércsepp pedig csak a múlttól tud mesélni.

Megnőtt az árnyékom, de a Hold még mindig világít.
Már nem féltem.

BIRINYI FLÓRA LILLA
(Budakalász)

Értetek

A szemem sarkából figyelem
a hulló éveket.
Mit tegyek értetek?
Tart a kora őszi fegyelem.

A fáradt ég felé emelem
a csonka részeket.
Hiszem, hogy értelek.
A legszebb zene ütemtelen.

Végül nem maradtok majd velem
ti, régi, kedves kísértetek.
Elég sokáig kísértetek.
A legszebb harang szól értetek.

Kapillárisok

A szavaink szemétdombján kapirgál az értelem.
Karmai közül ki-kifordul egy-egy oszló tetem:
Rideg hús a merev ereken - nem én éltetem.
Nem kell értenem.

A lüktetésünk a végtelenbe tart;
Szigorú, gyönyörű monotonitás.
Az értelem mindig csak mélyebbre ás
egy gödröt.

Nem kell értenem.

Egy vörös hajszálon múlik
az idő megtörhetetlen
csendek összesimulása
mérhetetlen a múltása.
Nem kell értenem.

Egy vörös hajszál vagy sok: lüktető kapillárisok.
Mi sem vagyunk mások: körbefonódó változások.

Nem kell értenem.

RÓZSA ANNA
(Pécs)

Axióma

Már fölvtágták az ég sarkait
még jóval előttünk.
Hisz az ember már föloldotta
a szilárd talajt
- mégis hova bújhatnánk?

Függöny

mi a több?
hegyre felkaptató lélegzet
nappali fényben ázó álmok
mégis túrsz, szorítasz végtelent
hisz a holnapok jó katonaként
sorakoznak előtted

mid van?
csak visszhang - fűrsz, ásol, tépsz
műves kezek, görög szobrok
csarnokában jársz, s üres vagy - könnyű
de nem leled: csak húst érintesz
ahol többet akartál: senki sem felel

hol vagy?
fellegléptekkel mégsem érsz fel
füge és méz folyik össze az alkonnal
de nem volt elég
magad mércéjén megbuktál
és a függönyt
már húzzák

MELJÁN „VIVALDI” ANNA
(Kecskemét)

Négy évszak

Március eleji színek

Polkapöttyös délutánokon gondolok rá vissza;
sercegve sejlik fel a zsengezőld emlék,
akár a verőfényben szálló krétapor.

Fakó girlandok és esőillatban botorkáló
porszemek közt ültem a hintaszékben, s immár
újra vigyorogtak rám a szemajlisárga pitypangok,
a nyárfa horpadt rügyei közt
lappangott csupán a magány.

Fecsegő macskakövek rángattak
ki a pupillafekete szobából,
s láncaimat karkötőhegekké formálta a dér.

Június eleji színek

Matrózcsíkos délutánokon gondolok rá vissza;
sercegve sejlik fel a strandkorlátkék emlék,
akár a verőfényben szálló krétapor.

Fakó girlandok és esőillatban poroszkáló
porszemek közt ültem a hintaszékben, s épp
most vigyorogtak rám a szemajlisárga pitypangok,
ám a nyárfa horpadt virágai közt lassan
felütötte fejét a magány.

Fecsegő macskakövek rángattak
ki a pupillafekete szobából,
s láncaimat karkötőhegekké formálta a zápor.

Szeptember eleji színek

Polkapöttyös délutánokon gondolok rá vissza;
sercegve sejlik fel a szalmabálaszóke emlék,
akár a verőfényben szálló krétapor.

Fakó girlandok és esőillatban botorkáló
porszemek közt ültem a hintaszékben, s bár
még vigyorogtak rám a szemajlisárga pitypangok,
a nyárfa horpadt levelei közt már
felütötte fejét a magány.

Fecsegő macskakövek rángattak
ki a pupillafekete szobából,
s láncaimat karkötőhegekké formálta a napfény.

December eleji színek

Polkapöttyös délutánokra gondolok vissza;
sercegve sejlik fel a korcsolyafehér emlék,
akár a verőfényben szálló krétapor.

Fakó girlandok és zúzmarában botorkáló
porszemek közt ültem a hintaszékben, s már
nem vigyorogtak rám a szemajlisárga pitypangok,
a nyárfa horpadt ágai közt is
felütötte fejét a magány.

Fecsegő macskakövek rángattak
ki a pupillafekete szobából,
s láncaimat karkötőhegekké formálta a köd.

PÁLFFY KATINKA
(Székelyudvarhely)

A bukott angyal lepihen

Madách Imre: *Az ember tragédiája* - utóélet

XVI. szín: Az első élet végén

Évek múlva, nappal. A harmadik szín pálmafás vidéke. Lucifer az egyik fa tövénél üldögél.

LUCIFER

Sem emberben, sem Istenben nyugalman
nem lelhetem, hisz oly békétlenek!
Célért vívni, s kívánni a bizalmat,
ó, mily hatalmas fáradságuk ez!
S lám, mégis énrám nem figyel egyik sem.
Minek nagy eszme, ha ily véges az?
Miért a bizalom, ha ily gyanakvó?
Legyen, hát ők csak mindig küzdjenek,
de nem leszek játéku részé már!

Ádám kilép a kunyhóból, nyújtózik, majd a távolban játszó gyermekére néz.

ÁDÁM

Régóta küzdök, bízva oly vakon
jövőt, szemem mit látni képtelen lesz.
Szerzője lettem sokszáz évnek én,
mégis porszem, mely örökkön nem állhat.
Embernek lenni: szív, mely háborog csak,
ez átok éltem kínja, mámora!
Lám én lettem csupán egyedül az,
mely mindig csak rohan, de vissza nem jut,
s bár kérdez, mégsem tud feleletet.
De elfed majd az örökkévalóság,
s mert ember is voltam, leszek: egész.
Tapasztalat az, mit megél a lét,
ez a csoda maga, és nagyszerű út
az ösvények porán így járni végig!

LUCIFER

Elismerésem, a kisgyermek ismét
egy gyorsan hervadó virágra lelt.

ÁDÁM

Ugyan, mitől hervadna el e szál
szelíd-kék írisz, értelmem virága?

Lucifer megvonja a vállát. Unottan.

LUCIFER

Kezedben míg virág, meggyőzve higgy.

ÁDÁM

Mi lelt? Tán nincs panaszod eszme ellen?
Megérted hát embernek is szavát?

Lucifer ásít, majd elnéz.

ÁDÁM

De hát hibája mi e drága célnak?
kék bájával hatalmasan ragyog,
nem rágja tiszta szirmait rovarszáj.
Tán túl nagy fénye, szirma millió?
Hisz végtelen ösvény, porút fut össze!
Apró életbe férne ennyi fény?
Virágomnak minden kis bóbítáját
föltárni röpke évezred kevés,
mit ér hát megcsókolni e szirmát?
Hiába szára kezemben, közel,
távol villan föl fénye, mint a Napnak,
hiába lesem gazdag színeit,
csupán erőtlen szempárom vakítja.
Hervadj el, kékaranyom, íriszem!
Nem emberi tűz, lángja igazadnak.

LUCIFER

Hatalmas eszméjét derékba törte!
Áll nélkülem is örökké a harc,
s ha tétlenül árnyék alatt henyélek,
mégis győzelmem hirdeti a szó.
Hisz már föl sem tűnik, ha bizalomra
nem válaszol bántón a kétkedőn hang!

CSEKLYE BALÁZS
(Kiskunfélegyháza)

Énközpontúság (Ady Endre)

Kíváncsi vagy arra, hogy mit kínálok?
Mi a kínánál is komolyabb halálok.
Nem kertelek; a pusztulásba viszlek,
Hisz szégyellt eretnekként téged hiszlek.

Vagyok a végtelen éj fejedelme,
Egy fejbensónyi pokol dörgedelme.
Világban elbukott angyalé a nevem,
A szádban semmisül meg összes évem.

Mert teveled lehetnék szabad művész,
Bár látható árnyékom csaló bűvész.
Ne szeress hát, csak gyűlölj végtelenül!
Mit számítasz! Nevetek szemtelenül.

Ha akarom, a náciák árokba lőnek,
Rémképeim egy vonat elé vetnek.
Szifilisz visz el alkoholbetegem,
Vagy Segesvárnál leszúrnak részegen.

Vagyok aranyszájú hamis próféta,
Faustként áhít sok rút Margaréta.
Ha szeretném, az írást még évekig folytatom,
De csak szórakozom, így abba hagyom.

Látté (Karinthy Frigyes)

Latte. Szerintem.
Látté. Szerinte.
Igyál egyet, már megérte.
A kávézónak is kell: fizetve,
neked meg lenyelve.

Nyelve hosszú a lábamat szorító cipőnek.
Nem úgy, mint szótagszáma ennek a kis versnek.
Azt mondja, látte, replikálok, lötte.
Bár ő nyilván többször ivott már előtte.

Letté(szem) a lantot, mondta a költészet Aranya,
Hisz oly mindegy, hogy lötte, látté, latte,
miközben egyedül arra várok, hogy kiírja az Insta:
Látta.

JANZSÓ DÁVID
(Szeged)

A műsor

Pörögnek a gondolataid,
mint a színes szalagbotok.

Egy balerina vagy,
én pedig hozzád képest
laikus közönség,
vagy inkább
popcornozó hülye tömeg.

Táncod lejtéd, ide-oda lépkedsz,
a színpad szélére szállsz,
a szád hosszúra nyílik, és mosolyogsz.

Mindig a függöny után tudatosult bennem,
hogy ez csak egy műsor.

Mert nemhogy nincsenek lábaid,
hogy balettozni tudj,
egy kígyó vagy,
és úgy csavarodsz,
hogy sorra felbukjak benned.

EKBAUER LILI CSENGE
(Szombathely)

a Naphoz

szabadság látszatával hitegettek
a földön, ahol te tartottál fogva.
veszélyek morajló hangjától zengett
a tenger, habzó hullámok a kotta.

óvó szóval intett tőled a világ,
ahonnan végleg feléd menekültem.
talpam alatt már a sziget is sivár,
nem terem itt számomra lédús füge.

elrugaszkodtam hát fojtó megszokás
földjétől, láncaimtól szabadulva.
rozsa ette bilincs eleget szolgált
lábaimon - új gazda után kutat.

és most szabadon szállok feléd meleg
sugaraid ölelésében égve.
forró viasz folyik hátamon, erek
módjára hálóznak be végleg.

Ikaroszhoz

csillogó szemekkel közeleg felém
halandó lélek halálérzetével.
gyermeki félelemmel egyszer lenéz,
s láthatja koporsóját a kékségben.

apró pelyhek repkednek lángra kapva
körülötte - parázsló fönix képe
tűnik fel az égen, s csillámló arany
cseppekben hullik a végtelen mélybe.

tenger habja bölcsőként fogadja
Ikarosz dicsőségre szomjas testét.
hullámok ragadják el - a víz karma
követeli, mint egyfajta egyezés.

a víz fojtó súlya öleli körbe
a hegekkel hímzett égi álangyalt.
lassan merül a hidegben a földre
nem vágyó, alig parázsló árnyalak.

Neil Perry

A folyó árnyékán sétál,
egy mezei tücsök nyugalmával.
Szemtelen pupillája tágul,
láthatatlan nyakkendője ferde,
vállán szakállas őrangyal ül,
az ingéből nő ki a lelke.

Várjuk, mikor inog meg,
hogy integethessünk neki a világ mögül.

cSEnd

Egy kád csendért elcserélt
álomban táncolok.
Árnyékból szótt ruhák,
széttépett ablakok.

Széttépett ablakok,
árnyékból szótt ruhák,
próbáld nem meggyújtani
az elégetett gyufát!

Óceánszemekben csillanó sarki fény,
hazugságból tákolt lakkcipő,
könnyekkel írt leányregényben
hátfájós vénasszonyként
vánszorog az idő.

újra idegen

törött üvegnek papírragasztó
számológép vagy irodalomórán
szerelem intenzív osztályon
szentgyónás gyilkosság után
szétmarcangolt szívre gyorskötés
tudod olyan vagy
mint amikor valaki kihúzza
neked a széket aztán leül
lánykérés végrendeletben
lelkiismeretlen ismerős
Figyelj, ha egyszer majd újra
idegenek leszünk egymásnak
ne felejts el nem köszönni

Ego

Kényszermosolyodból nem lesz nevetés soha.
Kifested a körmöd, de alatta kosz marad,
mások elvárásai szerint rajzolod meg magad.
Cukor helyett magabiztosságot szórsz a teádba,
de nem olvad el.
A könnyeiddel távozik.
Engedd el!

Hiába mutatod magad szépnek,
ha a virágok is sírnak veled a szoknyán.
Műanyag kígyók kúsznak ujjaidon.
Mégis.
Az önbizalom kisboltjába is nagyestélyiben mész.
Te, akit nem látnak a saját árnyékától.

Halkabban

Nem tudom, mi szánalmasabb. Ha valakit halottnak nyilvánítanak, vagy ha az az illető úgy is viselkedik.

Sok dolog, mondjuk, nem változott. A pár szinttel lejjebb költözést leszámítva a lakbéremet most sem magának fizetem, egész nap csak fekszem, és teszek mindenkire. Ordítani akarok. Ordítani és verni a koporsóm falát. Veszettül sikítózni, hörgögni, fuldokolni odalentről addig, amíg...

Gőzöm sincs, miket beszélek, bár ez nem akadályoz meg abban, hogy kimondjam, amit gondolok. Vagyunk ezzel így páran.

Hangosan bevágtam a szobám ajtaját, majd vendéglátós mosolyt erőltetve hullaszínű arcomra a lift felé vettem az irányt. Meg kell hagyni, a műanyag cédula kicsit nyomja a lábujjamat, bár ameddig nem csipog be a H&M mágneskapujánál, addig pont leszarom. Mégis mit szoritana el... A vérkeringésemet?

Az egyetemi élet olyan, mint a Duna. Bele kell lenedülni. Aztán ha szerencsétlenül esel, akkor bizony úszol az árral. Ha nem hiszed el, kérdezd meg a simára csiszolódott köveket a vízparton, vagy a rengeteg felismerhetetlenre ázott szemetet, amit lassan a legkisebb hullám is partra vet.

Reggel fél nyolc. Csúcsidő. Az elnyútt fekete háztizsákkal, benne egy darab tollal meg egy agyonrajzolt füzettel léptem ki a koliból. Az emberek épp úgy átnéztek rajtam, mint a hét bármely másikké napján. Nem kell ahhoz ünnepnap, hogy halottnak higgyenek valakit. Mondjuk ennyi ilyen ember közt furcsán hat nem halpofával nézni.

Felszálltam. Már éppen annyira vagyok SZFE-s, hogy a buszon is pótszéken üljek. Szokás szerint beengedtem a nyugdíjasokat a sorba, ahogy azt a színházban tanultam, majd felcsaptam a telefonom, hogy annak a látszatát keltsem, engem sem érdekel a környezetem. De hát én „vidéki” vagyok, bassza meg.

Mi olyan érdekes a betonban? Milyen elszalaszthatatlan élményeket nyújt a busz sarkába nyomott rágó gumi vagy a lépcsőre ragasztott „danger” matrica, hogy mindenki azt bámulja. Vajon a földhözragadtságnak van-e bármilyen egyéb hatása görbe hátón, a lógó orrokon és a péntek esti híradón kívül?

Mivel tudnám elérni, hogy a buszon nyomorgó emberek felnézzenek? Nem örökre, csak ameddig levegőt vesznek. Bár mondjuk minek is? Egy ekkora univerzumban egy ilyen kis földön itt ülünk egy tömött buszon, alig nagyobbak a hangyánál, alig okosabbak egy majomnál, sokunk nem ér öt tevét sem – azt mondják.

Mégis kit érdekel, hogy én, aki soha nem voltam és nem is leszek, hogy érzem magam. Én most vagyok. Szarul, de vagyok. Mulandóságom teljes tudatlanságában keresem Istent az élők között a 8E járatain, és a jelenlegi legnagyobb problémám az, hogy tizennyolc évesen öregnek érzem magam, meg minden egyes pillanatban attól félek, ha hétvégén hazamegyek, egyszer nem lesz hova.

Nézem anyám boldog, de gondterhelt arcát a vasárnap ebédnél. Örül, hogy itthon vagyok, örül, hogy péntek

este óta együtt az egész család, és egy hét vajaskenyér után, ha egy kis időre is, de az ő gondoskodását kanelazhatom. Soha nem fogom neki elmondani, mennyire utálok, hogy ennyire szeretem.

Ordítani akarok. Szétverni a konyhapultot a sodrófával, felgyújtani az egészszet, míg ők csendben esznek. Nem akarom, hogy vége legyen. De lesz. De mikor?

Puszi, ölelés. Nézem az arcukat, mintha utoljára látnám. Minden vasárnap 10:48-kor meghalok egy kicsit.

Túlmentem egy megállót. Megint túl hirtelen lett vége a múlt hétnek.

Besétálok a felújított irodaházba, kedvesen mosolygok a portásra, aki minden próbálkozásom ellenére sem adja nekem a teremkulcsot, így várhatok sokadmagammal az osztály előtt.

Az alsó szinten van egy régi zongora. Az ütött-kopott, se nem fehér, se nem fekete billentyűket nehéz jó ritmusban, harmóniában uralni, lenyomni, lenn tartani, majd saját akaratra felengedni. Kicsit hamis, de szépen szól. Kár, hogy soha senki nem mer játszani rajta. Nem azért, mert hamis, hanem mert túl hangos. Egyedi. Én nem félnék játszani rajta. Megnyomnám a billentyűt, mire egy kis kalapács megütne egy húrt, így tovább. Csapatmunka...

Bent ülök a harmadik előadásomon. Háromszor hatvan perc. Kimondani sem kell, elég körbenézni a teremben. Szinte üres. Mindenki jelen van, de a kényelmetlen székekben mintha igazán mégsem ülne senki.

Az én székemben is van valaki. Még soha nem láttam az arcát. Lehet, nincs is neki. Lehet, nem is létezik. Óvatosan feljebb tolja nemrég kapott szemüvegét ornyergén, majd jegyzetel tovább. Néha-néha rápillant az órájára, visszaír a barátainak, lefrissíti az Instát. Jegyzetel tovább a lapra, néha fejbe. Kár, hogy nem fog egyformán a tinta.

Azt akarom, hogy egy zongorába temessenek el.

Itt nincs csengő. Elpakolom a cuccaim, de nem sietek sehova. Nem tudom, miért, de jó itt velük. Néha elmegyünk együtt inni, sétálni, vagy csak leülünk beszélgetni, bár általában színházba járunk. Szeretem a színdarabokat. Szeretem látni, ahogy a színészek megtestesítik az adott karaktereket, hogy az ő hangjukon szólalnak meg, és a szerepek, mint apró, legyőzhető, de erős betegség beléjük kúsznak, megfertőzik őket, és foltot hagynak a személyiségükön. Akár örökre.

Szeretnék színész lenni.

Már esteledik. A város kusza széksorai közt sétálgatva várom, hogy a végtelen nézőtér elsötétedjen, és kezdetét vegye a színdarab. Ma este lejár a bérletem, úgyhogy éjfél előtt haza kell érnem. Fájd a fejem. A rohadt szemüveg megint megnyomta az orrom.

Hangosan nyikorogva nyílik a kollégiumi szobám ajtaja, már feküdnék vissza az inkubátoromba, hogy ma estére is magamra szögeljem a tetejét, mikor a sötétből meghallom szobatársam álomízű hangját.

– Halkabban.

SZUROMI GRÉTA

(Solt)

Angyalészlelések

Egy kényelmes, süppedős felhőn ültek, azon a fehér, habos fajtán. Lógatták a lábukat, és élvezték a határozatlan idejű szabadságukat. Mióta az a német azt mondta, hogy a Főnök halott, valósággal szabadab-bak lettek. Az emberek megkönnyítik a dolgukat.

Az a felhő kiváló kilátást nyújtott. Kristálytisztán rá lehetett látni a kétségbeesett népség nyüzsgő hétköznapijaira.

Elsőre egy látványosságot szűrtak ki. Nem csak ők nézték, hanem egy halom másik ember is. Egy régi, dohos ház bejáratánál álltak sorba. Sokan voltak, és nagy volt a tolongás. Az ajtóban egy melegítő nő szedte a belépőjegyet, közben újra és újra elmagyarázta, mit kell nézni, és hogyan történt az eset. Azt állította, hogy tegnap reggel, amikor felébredt, és álmosan a konyhába indult kávé főzni, felborította a pulton felejtett zacskó rizst. Ő nem is figyelt fel rá, a férje vette észre később, amikor ő is felkelt, hogy olyan alakban szóródtak ki a rizsszemek a földre, mint egy angyal, amit a gyerekek csinálnak a hóban. Azt állította, hogy aznap reggel nagyon fájt a feje, de amikor beállt a forma közepébe, azon nyomban elmúlt. Most mindenki ki akarta próbálni, ő pedig ezt nem kínálhatta ingyen.

Aztán egy anyukát láttak, aki éppen hazafelé tartott. A kislánya már hónapok óta szenvedett. Pont

két hete derült ki, hogy rosszindulatú daganat van az agyában. A tanítónők vették rá az anyát, hogy vigye el a kislányt egy orvoshoz, mert már régóta nincs jól. Csak ezután vált világossá, hogy mi a helyzet. A kórházban azt mondták, hogy kitartó kezeléssel megmenthetik az életét. De a nő sohasem bízott az orvosokban. Úgy gondolta, hogy egytől egyig kuruzslók, és csak a pénzt akarják kiszarolni. Biztos volt benne, hogy nem viszi egyetlen klinikára sem a lányát. Meg amúgy is, most jött a sógornőjétől, aki jóslással foglalkozik. Azt mondta, hogy gyógyító lelkeket érzel a házuk körül. Nem aggódott.

A szemlélődők megunták az alattuk zajló circuszt nézni. Persze az elején még jól szórakoztak, és élvezték, hogy nincs semmi dolguk. De ahogy az lenni szokott, az évek alatt elkényelmesedtek. A fehér ruhájuk a szekrényben porosodott, és már vagy száz éve nem látott mosógépet. A folytonos semmittevés és az a rengeteg manás szendvics, amit unalmukban befaltak, mindegyiküknek okozott némi súlyproblémát. A repüléssel már meg sem mertek próbálkozni.

De ez igazából nem számított. A következő özőn víz még nagyon sokára volt betervezve.

ÉHMANN ANNA VILMA

(Bicske)

Fehér ábránd

Tizenhét éves koromban láttam először angyalt. Em-lékszem, a gimnáziumi osztállyal voltunk operában. A *Turandot*-t néztük, mert az volt az osztályfőnökünk kedvenc darabja. Én, mint a legtöbb kamasz srác, látványosan unatkoztam. Lomhán tespedtem a székben, szinte elfeküdtem benne, és az érzelmes jelenetek-nél hangosan röhögtem a hülyéskedő haverjaimon. És ekkor, még mindig nevetve, a karzat felé vetődött a tekintetem.

Ott ült a sötétbe borult páholyban, habkönnyű fe-hér ruhájában, tisztán és légiesen. Őt bámultam egész este. Rám se nézett, de én már ismertem minden voná-sát. Imádtam a kecses vállát, apró kezét, szív alakú arcát. Áhítatos arccal hallgatta a zenét, s én ugyan-olyan tekintettel csüngtem az ő látványán.

Mire a darabnak vége lett, már a haverjaim egy szava sem ért el a fülemig. Az előadás vége után egy fél óráig álltam a színház kapujában, és teljesen át-fagytam, mire végre kijött az épületből. Megigézve

bámultam, ahogy hosszú, fehér kabátjában elsétál az éjszakába.

A következő hónapban mindennap órákig szobroz-tam az Operaház előtt, de hiába. Egyszer aztán egészen véletlenül láttam újra. Egy kávézóban ültem, a nővérem rángatott el valami könyvklubra. Ő pon-tosan tíz másodperccel a kezdés előtt lebegett be az üvegajtón. Csilingelő nevetéssel foglalt helyet ép-pen mellettem.

– Hanna vagyok! – mosolyogva nyújtott kezét. Olyan volt az illata, akár egy rózsaszálnak.

Hebega próbáltam bemutatkozni, de a klub veze-tője rögtön megkérte Hannát, hogy mint új tag ő is olvassa fel egy versét. A szavak aranyló folyóként áradtak az ajkáról, ahogy a költeményt szavalta.

Attól fogva minden héten találkoztunk. Most már a világért sem hagytam volna ki a felolvasóesteket, s utánuk gyakran hallgattam őt még órákon át. Egyszer elmentünk kávézni egy szombati napon.

- Egy lattét, legyen szíves - dalolta. Aprókat kortyolt az italból, én meg szürcsöltem.

Máskor a városban bóklásztunk. Hanna olyan könnyedén szökölt fel a Gellért-hegy meredek oldalán, akár egy gazella. Én úgy cammogtam mögötte lógó nyelvvel, mint egy medve. Ha zongorázott, az ujjai szinte táncoltak a klaviatúrán, én dőcögve tanultam tőle a *Boci, boci tarkát*. Ő volt az ég, tiszta és sugárzó, én a föld, lomha, izzadó.

A felolvasóesteken gyakran volt a szerelem a témánk. A többiek lelkesen vitatkoztak, Hanna a legszenvédélyesebben. Én a szavakat meg se hallva tátott szájjal néztem, ahogy a délutáni fény megvilágította az arcát.

- Te mit gondolsz, milyen a szerelem? - rántott vissza a nővérem a valóságba.

- Tökéletes - suttogtam.

Hetek teltek el. Szinte minden pillanatban Hannára gondoltam. Arra, ahogy fújja a szél szőke haját. Meg arra, ahogy kecsesen táncol. Sokat merengtem a közös pillanatainkon, és minél többször visszaidéztam ezeket az emlékeket, annál szebbnek és tehetségesebbnek láttam. Az iskolai órák alatt is azon tűnődtem, vajon mit csinálhat éppen. Elképzelttem, ahogy nyugodt arccal fésüli a haját egy aranyozott tükör előtt, majd sétára indul a Duna-parton. Szinte láttam magam előtt, ahogy lenge, fehér ruhában lépked a macskaköveken.

BARKASZI ANNA
(Zalaegerszeg)

A bukott remény táplálása tilos!

Leltár

Végeztünk a leltározással. Mindent megszámloltunk, a pici csavaroktól a nagy dobozokig. Magamban persze most sem tudtam rendet tenni. Próbáltam cikkenként felírni a szerveimet, próbáltam lemérni őket, de a nagy káoszban csak a szívem felét találtam meg.

A másik nálad maradt.

Lassan körbeölel a hideg, amit a tél fúj felém a decemberi délutánon.

A gondolataim úgy csapongnak, akár az angyalszárnyak repülés közben.

Vajon a madarak nekirepülhetnek az angyaloknak? Hallom a csillogó csattanást, hogyan a puha tollak egymáshoz ütődnek a bágyadtan szikrázó napon.

Egyszerre lezuhan valami az égből. Szárnyai véresek, kezében pedig a fél szívemet tartja.

A bukott remény táplálása tilos! - visszhangzik a csöndes utcán a fák susogása.

Lepillantok, mire kód kezd lebegni a szemem előtt. Gyorsan hessegetem hát el, durván legyezve hideg kezemmel az arcom, majd átlépek rajta, és vissza sem fordulok.

Tavaszi lett, a virágok édes illata beszökött a házakba, és ezzel egyre közelebb került Hanna születésnapja is. Az olvasókörrrel egy titkos ünneplést szerveztünk neki, egy hangulatos olasz étteremben foglaltunk asztalt. Amikor elérkezett a jeles nap, felkaptuk a meglepődött Hannát, és a vállunkon cipeltük át az étterembe. A váratlan meglepetéstől csak úgy sugárzott az arca, és én szebbnek láttam, mint eddig bármikor.

A pincérek óriási pizzákat hoztak ki vidám csoportunknak, dúsán megrakva sonkával, zöldséggel.

- Az ünnepezté az első szelet! - kiabáltuk.

Hanna nevetve kezdte tépni a tésztát. Ujjai olajosak lettek a pizzától, de nem zavartatta magát. Hirtelen egy légy szállt a vállára, mire ő ösztönösen odacsapott maszatos kezével. Az a szép, fehér kabát összepiszkolódott. Csúnya, narancssárga folt maradt rajta, olajos, paradicsomos.

Némán néztem a jelenetet. Alig akartam hinni a szememnek. Hanna maszatos. Hanna fehér kabátja olajos. És Hanna csak nevet.

Úgy éreztem, mintha alapjaiban omlana össze minden addig róla alkotott elképzelésem. Eltűnt a kecsesen táncoló lány, a lobogó szőke hajú Hanna, a csilingelve nevető Hanna, a tökéletes Hanna. Maradt egy fiatal, átlagos lány, aki egyetemista, borotválja a lábát, kézzel eszik, és összepizzázza a fehér kabátját.

És valami furcsa, megmagyarázhatatlan módon, én úgy éreztem, hogy ezt a Hannát jobban szeretem.

Pech

Úgy fűzted a szavakat kerek mondatokká, ahogyan az iskolában tanítják. Szinte fröcsköltek az érveid felém, és a kis gömbök mint vízcseppek kopogtak pisze orromon, majd záporrá váltak, és elmosták összes gondolatomat. Én voltam a hiba a szögletes mintában, és legyőztél kettőnk rózsaszín csatájában.

Rezignáltan túrted, ahogyan tágra zárt tekintetből karcsú lelke a mellkasodra folyt. Átléptem az összetépett színes posztitek felett, amelyekre önmagamat írtam. Lelketlenül, szürkén, ahogyan akartad. Megérintett a görbe tükörképed, és a tövises tulipán átváltozott. Már beleillett az impresszionista nagy képbe, amit álmodban, plein-air festettél.

Aztán egyszer már nem voltál elég magadnak, és összetörted Edevis tükkrét. A saját acélkardodba dől-tél, és a szilánk beléd fűrődött, cafatosra tépve szíved megnyugtató ketrecét.

Hát, mégsem nyertél igazán.

Én lettem szabad.

Baj van

Baj van - hangzott a végtelenbe a papírrepülőként vitorlázó mondat a sötét szobában.

Ilyenkor nincs jó reakció. Nem lehet véres mosoly mögé bújtatni a felszakadó lélegzetet, kést rántani és elszaladni, hogy spontán megmérhesd a lelked súlyát, hátha kifulladás, mielőtt utolérne. Nem szabad kikapcsolni, és fájdalomcsillapítóra kacsaringós szívószállal szép pohárból narancslevet inni, majd elaludni az asztalon, és viaskodni önmagunkkal a gondolatok Fekete-tengerén.

Hagyd, hadd ússzon be csendesen a megoldás, ami fényt gyűjt az útvesztőben a magas sövény felett: mély levegőt venni, félretenni mindent, békatalpat, poharat, könyvet, szemüveget, koponyát, és kiszabadítani a pillangókat a félbevágott testünkből, hogy

végre ne csikizzenek belülről, amikor a hidegben a vonatra vársz.

Amikor elrepülnek elég messzire, hogy vissza se jöhessenek, akkor varrd újra össze magad, tüvel és cérnával, és vedd tudomásul, hogy varratokat nem lehet kiszedni: veled maradnak. Érezd a vérontást, ahogy a só csípi a sebeid, és örülj bele a fájdalomba, visíts, ameddig a hangszálad el nem szakadnak, engedd, hogy átjárjon: most te vagy önmagad, és légy hálás, hogy kicsit meghaltál.

Így válik a másodperc Pillanattá. Vedd hát a kezdedbe az irányítást, és vágd el a fonal végét: Te leszel az intervallum vége, mert Te vagy a hullámsírba zuhanó pilóta.

Válaszolj! Ejtsd ki az utolsó szót.

- Tudom.

És ne szólj soha többé semmit.

HEGYI LILI GERDA
(Veszprém)

Mennyező lélek-félpercek

Szatyor

Ide-oda cipelik, kirottosodott már a széle. Füle már kicsit megereszkedett, sarkán pár apró repedés is látható. A régi porcelánszín helyett külseje kopott, sárgás árnyalatot öltött. „Elegem van, hogy úgy kezelnek csak, mint egy ócska tárgyat” - sóhajtott a megfáradt hölgy két műtét között.

Bocs

Egy fiatal pár ül feszülten a magaslesen. Csendben, órákig figyelik az előttük elterülő tisztást. Zörren egy bokor, nyög egy ág, majd remegő lábakkal egy öreg, megtépázott medve cammog a tisztásra. A lány arcát könnyek szántják végig, rápillant a fiúra, s odasúgja. „Tudod, én csak egy bocsra vártam.”

Játék

Mindig is utáltam a puzzle-t, hiszen rengeteg egymástól szinte megkülönböztethetetlen darabkát kellett szétválogatni, ráadásul még a jó helyre is

illeszteni. Sokszor volt olyan, hogy meg voltam győződve, egy kiválasztott darab épp a kiszemelt helyre való, s bár nehezen fért oda, beleszuszakoltam. Egy kicsit egyben maradt, de az idő felfeszítette, s aztán darabokra hullott. Így raktam ki évek nehéz munkáján keresztül önmagam.

Fel a fejjel!

Néha elképzelem, milyen lenne minden fordítva. Nem érezni a vállamon az ég terhét, csak a felhők közül könnyedén letekinteni. Azonban ilyenkor egy idő után fejembe száll a vér, így hát maradok inkább két lábbal a földön.

Látom már

A barokk kőépület szívig nem hatoló hidegében válaszokat keresve felpillantottam. Gyönyörű színek, nyakatekert formák, angyalszárnyak, szentek kórusa nézett vissza rám. Aznap végre a lelkem is mennyezett.

GALLYAS GEORGINA

(Kecskemét)

Végző fellépés

Ahogy feszítik papírgyöngge testem, érzem, a vég felé haladok. Bézs keresztm tornyosul felettem, ahogy gazdám megcsavarja bordáim. Körbeteker a rúdon, a haján, amely sokak számára talán pompás színtér, de nekem már csak utolsó óráim kínpadja.

Még két kegyetlen csavarás, s kényszeredett díszként tátongok a barnás sokaságban. Minden izmom megfeszül, kinyúlnak ósdi, szakadt inaim.

Nyakam egy pink, extravagáns masnival fojtogatják, mintha én nem lennék elég. Neki ez csak egy színpad, amelyen primadonnaként tündököl.

Féltékenyen nézem, ahogy minden dicséretet bezsebel, mintha ő dolgozna meg érte. De az én testem feszül, az én bordáim csavarodtak számtalan szögben, az én nyakam fojtja az a masni, nem pedig fordítva.

MOLNÁR DÓRA LAURA

(Szekszárd)

A víztükör megrepedt

Egyenesen belenézek a krokodil szemébe. A két zöldes paca szinte áthasítja a koponyámat. Rést metsz belém, olyat, mint amilyen a szeme közepén lévő végeláthatatlan sziklaszírt. Amiről lepillantasz, és elfog a hányinger. De mégis éget a vágy, hogy megtudd, milyen zuhanni. Az ismeretlenbe. Vajon véget ér egyáltalán? Ha nem, akkor az örökkévalóságig érzed, ahogy a szél az arcodba süvít? Vagy elnyel a sötétség? Elérkezel odáig, ahol már légáramlatok sincsenek? Vagy egyszer csak találkozol a szakadék aljával?

Mozdulatlan. Minden annyira mozdulatlan. Nem emlékszem, mikor állt meg az idő. A világító szempár akkor se rebben meg, ha légy szállna rá. Engem bámul. Szinte érzem búzló leheletét, ahogy kitérja a száját, és támadásba lendül. Ha arrébb állnék, megtörténne. A helyemen kell maradnom, fává válnom vagy bokorrá, ami nem emlékeztetné rá, hogy hetek óta nem evett. De ez nem egy mese. Nem fog kámforrá válni, ha becsukom a szemem. Nem jönnek a szüleim, hogy kikapcsolják a műsort, és megvigasztaljanak.

Már hallom is, ahogy megmozdul a víz, ahogy kilép belőle. Vagy csak a képzeletem játszik velem, és az ereimben sebesen vágató vér zúgása téveszt meg? Biztosan. Nem mozdult, azóta, mióta megpillantottam. Mintha azt várná, hogy elveszítsem az eszem, és az életem adjam, csak ne lássam soha többé ezt a vízszataszító szempárt. Meg is tenném.

Az orrlukából egy nagy adag forró levegő távozik. Megrezgetteti a fűszálakat. Kicsit lejjebb súly-

lyed a part melletti iszapos vízben, mint aki előre akar törni. A víztükör megreped, ez nem jó jel. Darabokra fog hullani. A talpam alatt megrepeg a föld. Közelebb lépett! A távolság csökken. Alig pár méter, és az állkapcsa a bokámon csattan, behúz magával a Nilus szokatlanul hűvös vizébe.

Még a sokknak sem hagy időt, hogy hatalmába kerítsen, lecsap. Fogait húsomba mélyeszti, kihúzza alólam a lábamat. A víz felé vonzol. Szabad lábammal hiába rúgom, kapálózok, meg sem rezzen. A szemem semmitmondó, de én láttam. Láttam felvillanni a gonosztságot a tekintetében! Mintha tudatában lenne annak, amit tesz. Mintha nem az ösztönei vezérelnék. Tudatosan öl.

Helyettem.

A zavaros víz skarlátvörösre színeződik körülöttem, a krokodil megtorpan. Enged a szorításán, zöld szeme ezüstös kékké változik. Lábam kicsúszik állkapcsa közül, feje elmerül a vízben. Csapkodok, a fémcs iz a nyelvemet harapdálja, sürget. Bármikor magához térhet. Közel vagyok a parthoz, de mégis fuldoklom a bokáig érő vízben. Belekapaszzkodok az első fűszálakba, melyek gyökerestül szakadnak ki a földből. Körmeim a földbe mélyednek, lassan kihúzó magam a partra. Véres vizet köhögök fel, mintha a tudóm mélyéről jönne.

Visszanézek a krokodilra. Pikkelyei elszürkültek, szeme világítóan kékkelt. Lebegett a víz felett.

Visszanézek a krokodilra. Pikkelyei elszürkültek, szeme világítóan kékkelt. Lebegett a víz felett.

Visszanézek a krokodilra. Pikkelyei elszürkültek, szeme világítóan kékkelt. Lebegett a víz felett.

ARANYI PANNA

(Szekszárd)

Röpképtelen angyalok

Szelíd napokra emlékszem. Napfény cseppent a parketta elcsúszott lapjai közé. Édesanyám halkán ser-tepertélt a ház másik végében a hétvégi, komótos háttérzaj-csendben. Az öcsém még pöttöm volt. Tej-fölszöke gyermekhaj nőtt fején, arcán még rózsák nyíltak.

A nappaliban voltunk. Nem sokkal vagyok idősebb nála, ezért gyermekkorunk nagy részében ugyanazt a nyelvet beszéltük. Játsszani akartunk. Tekintetünk egyszerre kapaszkodott a falhoz tolt bőrkanapéba. Természetesen ennek a két, falatnyi teremtésnek valójában nem a bútordarab számított. Az csak az út volt valami sokkal érdekesebbhez. Onnan ugyanis elértük a falra gondosan felszerelt, csillogó üvegpolcot. Ez volt az elképzelhető legizgalmasabb szeglete zsúfolt nappalinknak.

Meztelen lábacskákkal tapostuk a szőnyeget, szá-lai lábujjaink közé furakodtak, rajtra készen fi-ceregünk, s a gyermeki csíny csábítása járta át testünk minden szegletét. Hátra pillantottunk még egyszer a biztonság kedvéért, és cinkosan hallga-tóztunk. Feltörni készülő nevetés bugyogott bennem. Anya a fürdőszobában lehetett, pakolt, csattant a szekrény ajtaja. Cselekednünk kellett.

Egymásra néztünk, majd ujjaink a foszló műbőr-be martak. Homlokunk csak az alsó polc üveglapjá-ig ért. Közvetlenül a mennyország alatt állhattunk. Fentről ugyanis anya porcelánangyalai tekintettek le ránk. Mennyei sereg. Mind más. Ruhájuk színesen lebbent testük körül.

Kisöcsém számára játékok voltak. Különleges da-rabok az elzárt üvegpolcon, amit csak csodálni lehet-tett. Én viszont olyan akartam lenni, mint a rám lete-kintő porlepte bábuk. Tökéletes, festett arcocskával, édes ruhában és azokkal a fenséges szárnyakkal.

Ide-oda pakolgattuk őket, lábujjhegyen állva játszadoztunk. Típegtünk a kis kanapén, a meztelen talpacskák hozzáragadtak a műbörhöz, sutyorogtunk, orrunk alatt motyogtuk a bábuk képzeletbeli pár-beszédeit. Tiltott gyümölcs íze olvadt nyelvünkön, pezsgett bennünk az izgalom.

Ismerősen reccsent a parketta. Anya a folyosón a nappali felé közeledett. Összenéztünk öcsém-mel. Angyalokkal teli kezeink reszkettek. Egy pilla-nat alatt visszatettük őket, s már ugrottunk is le a kanapéről, amikor az egyikük zuhanni kezdett. Testvérem ujjai a szárnyak közé szorultak, magasra rántotta, ám a fényes porcelántest képtelen volt a levegőben maradni. Röpképtelen volt. Zöld ruhája libbent, arcára ráfagyott a bájos mosoly.

Anya már csak a szilánkokat látta. Szétroncso-lódott test. A társai fentről figyelték. Mi nem lát-hattuk, de aznap gyászba borult az üvegpolcmenn-yország, és könnycseppek csillantak a festett szemek sarkában. Még sosem fordult elő hasonló. A törékeny szárnyak közé egyedül a por férközött az idők során. A porcelánangyalok nem tudnak repülni. Ő viszont tudott. Abban a másodperctöredékben a parketta és a polc között. Kegyetlen lenne ezt egyszerű zuhanás-nak nevezni. Mi mást tenne egy angyal az utolsó pil-lanataiban, ha nem repülne? Ám az üvegpolcmenn-yország szabályai is szigorúak, és egy rossz döntés után az angyal elbukik, s bukott léte szűrős por-celánszilánkokba torkollik. A polcra pedig sosincs visszavezető út.

Mint minden este, aznap is bejött édesanyám a szo-bámba. Szerencsére nem haragudott ránk sokáig. Fel-jebb húzta a takarót, csókot nyomott a homlokomra, majd halkán a fülembé súgta: Jó éjszakát, angyalom!

PICCIANO ALISIA

(Milánó)

Csillagpor lettem

Elhagyom a Földet, csak ártunk egymásnak. Zajfehérszaténruhában lebegek a semmiben, visz a napszél tá-voli bolygókra, csillagokra. Egy fekete almát rág-csállok, elejtem a csutkát, szem elől tévesztem a nagy sötétségben.

Könnyű volt otthagyni mindent, de nehéz nem visszagondolni valamire. Mindenre. Bolygók sora-koznak, várják, hogy lépteim nyoma díszítse őket. De az az egy kitűnt. Egymagában tündökölt.

Annyiszor elfordultam már, most nem hagyhatom figyelmen kívül. Megvilágít, hagyom magam vontat-ni a kinyúló fénynyalábok perzselő ölelésében. Most először nem gondolok semmire, mindent tisztán lá-tok.

Belépek a csillagsivatagba, elnyel a fényáradat. Elporladok. Várok.

Angyali átok

„Megtanultam, hogy az emberek elfelejtik, amit mondasz, és elfelejtik, amit teszel. Az egyetlen dolog, amire emlékezni fognak, az, hogy milyen érzéseket váltottál ki belőlük.”
(Maya Angelou)

Amikor először ide kerültem, fogalmam sem volt, hogy történt. Elmondták, hogy a Földön sikerült azt a lehetetlennek hitt küldetést véghez vinnem, hogy végig a jó oldalon álltam, és tiszta maradtam.

Nem sokat voltam lent, bár hogy teljesen őszinte legyek - mindössze annyira emlékszem az életemből, amit már itt meséltek el nekem. Nem jelentek meg előttem képek, nem hallottam a fejemben hangfoszlányokat, nem villantak be az események dominószerűen. Viszont éreztem.

Első alkalommal egy kicsit megborzongtam. Másodszer egy név hallatán az ördögszín vörös, a korábban tarthatatlan szélsőségeség árnyalata lepte be az arcomat.

Egyszer éppen Illimis mesélt nekem, szokásosan játszva a kelletlent. De én tudom, hogy titokban azért figyeli a távcsővével az élőket, hogy a kiválasztásuk után egyfajta amnéziába kerülőknek beszámolhasson az általa látottakról, és felfedezze a szemükben a csillogást. Neki nagyon keveset tudtak mondani az életéről, így érti, milyen nagy jelentősége van, ha tudjuk magunkat valahova kötni, és nem csak a semmiből kipottyant, ellenben tudattal rendelkező csecsemőkként viseljük a tisztaságunkból növesztett szárnyainkat.

Egy lányról beszélt, akit egykor ismertem.

- Szakasztott úgy nézett ki külsőre, ahogy te - mosolygott rám makulátlan, ráncatlan arcával. - Egyedül egy szembetűnő anyajegy alapján lehetett megkülönböztetni titeket.

- E kis folt képes volt kioltani a szemében a fényt - folytatta. - Viszont te, a már akkor is őrangyalhoz méltó, vigyázó őszinteséggel rávilágítottál, hogy a kis folt sokkal inkább csodaszzerű különlegesség, mintsem a tökéletlenséget megpecsételő jegy.

Egy napon, amikor a szabad ég alatt a báránylehőket kémleltétek, mindketten kiszúrtatok egy úszó vattapamacsot, ami kísérteties hasonlóságot mutatott a hasonmásod születési foltocskájával. Erre ő abbahagyta a nevetést, csak hangtalanul bámulta az alakatlan felhőt. Ekkor te megjegyezted, hogy „az egy paci”. Ennek hatására magába merülő tekintete kissé kitisztult, és érdeklődve kémlelte az égbolton űgető kecses állatot. Többé nem kételkedett abban, hogy az anyajegye különleges.

Illimis elmerengve az égre nézett. Látszólag mérlegelt magában valamit, de bármi is okozta azt, végül a csillagokat vizslatva megszólalt.

- Elment a táltosával, és most csillagokkal tarkított réteken vágta szabadon szárnyalva az angyalok védelmében.

- Ez kitől van? - kérdeztem.

- Az anyukád egy mondata - felelte alig hallhatóan.

Ekkor kezdődött. Elhomályosodott előttem minden, nem hallottam hangokat. Sírtam. Figyeltem, ahogy Illimis meséjétől lebénított testemet egy felhőgámba helyezik, és betakargatják a naplemente sugaraival. Képtelen voltam megszólalni. Nem álltam stabil lábakon, valami megrendült bennem.

Ez az angyalinak csúfolt fenti világ a földivel ellentétben időtlen, de valójában csak a valóságok közti átmenet. Nincs óra, mert ez örökké tart. Azt mondják, jutalom. Jutalom az erkölcsösségért, az empátiáért, az elkötelezettségért, de mindenekelőtt az emberségért, amitől ironikusan, amint idecsöppensz, megfosztanak. Egy egész örökkévalóságra tartó szerepet adnak, amivel mindenre van rálátásod, viszont szavad nincs, meg egyébként is csak azok hallanak, akik ugyanúgy mindent látó távcsővel rendelkeznek, mint te, és ugyanolyan tisztán látnak, akár te.

Egykor még szentül hittem, hogy az angyalok örökké vigyáznak rám és mindenkire, akár azokra is, akik már a túlvilági életüket tengetik. A legjobban azt reméltem, hogy azokra is. Erre a reményre alapoztam az életemet, most pedig itt fekszem, üresen.

Az emberi köztudatban az elsősorú alappillére az angyali létnek a tisztaság. Hogy ennek az elvárásnak megfeleljünk, és támadhatatlanok maradjunk, összeszorított foggal, hamiskás mosollyal az arcunkon menetelünk végig az életemen.

Az Ezüsttollasok regulái találnak még ma is a legtöbb követőre. Megidomítani a szenvedéllyel zabolátlanul vágta szívét. Lecsillapítani az orkán erejű szelet, ami csak pusztít. Egy idő után érezzük csak meg, hogy az örökös szélcsend példátlanul fojtogató tud lenni.

Kárpótlásul angyaliak lehetünk. De szárnyat adni olyasvalakinek, aki önként záratta magát ketrecbe, milyen ajándék?

Az anyám adta kezembe ketrecem lakatját egyetlen mondatával, nem tudva, miről beszél, csak dobálta az üres szavakat. Én pedig, mivel azokat tekintettem az iránytűmnek, megteltem ürességgel.

És bármennyire is esztelenység, újra csak látni akartam az ikertestvéremet, akit most már nem ismertem, de éreztem, sőt tudtam, hogy valahol léteznie kell. Aki miatt tiszta, ámbár üres angyal lettem, és aki miatt többé nem akarok az lenni.

A fanfictiontól a szépirodalomig

A csúnya is lehet szép, a latin és a kortárs irodalom gyakran kéz a kézben jár, miközben megtaníthat minket az érzelmekre és a hivataloknak való igényes válaszdásra. Többek között erről, valamint az irodalom határvidékeiről, a magyartanításról beszélgettünk Pintér Kittivel, aki az MCC Fiatal Tehetség Programjának (FIT) és a Középiskolás Programnak (KP) is oktatója.

Emlékszem, amikor a FIT programba jártam, tartottál nekünk irodalmi tematikájú kurzust. Mivel foglalkozol most az MCC-n belül?

Továbbra is a FIT programban tartok kreatív írás kurzusokat, de azóta kicsit átalakult a struktúrája annak, amit a gyerekekkel csinálunk. Emellett a Középiskolai Programban is van most egy kurzusom, ami alapvetően arról szól, hogyan lehet „csúnya” valami a szépirodalomban.

Ez nagyon izgalmasan hangzik. Mondanál hozzá pár tippet?

Ezen a műhelyfoglalkozáson hagyományos értelemben nem „szép” szövegekkel foglalkozunk. Persze többek között arról is elgondolkodunk ilyenkor, egyáltalán mit jelent ez a kifejezés, és hogyan mérhető hozzá a „csúnya”.

Mesélj a tanulmányaidról! Miért éppen az irodalmat választottad fő területednek? Hogy áll a PhD-képzésed, és mi a témája?

Gyerekkoromban, amikor a nagymamánál voltam, a lefekvés szertartásához hozzátartozott egy kis mécses melletti meseolvasás. Ez a nagymamás varázsvilág lényegében meghatározta a továbbiakat. Emellett mindig utánoztam az idősebb barátaimat, akiket érdekelt az irodalom, így én is elkezdtem írni. Jó voltam benne, azt gondolom. Jól éreztem magam, miközben csináltam.

Aztán jóval később, amikor elkezdtem gyerekekkel foglalkozni, volt bennem egy heves ellenállás a fanfiction műfajával szemben. Nemrég buktam le ezzel a történettel: fanfictionök írásával kezdtem, nagy büntudatosan vallottam ezt be a tanítványaimnak is. Azóta rájöttem, hogy az mindig gyanús, amikor valaki nagyon hevesen ellenáll valaminek. Ott van valami keresnivalója.

Az irodalom mint választott hivatás nem volt egyértelmű. Továbbtanuláskor először jelentkeztem pszichológiára, aztán nagyon sokáig állatorvos akartam lenni, de végül valahogy mégis idekeveredtem.

A PhD-képzésen Jókaival foglalkozom, egész pontosan az ő szövegbetéteivel. Hogy ezek a naplóbejegyzések, levelek stb. miképpen viszonyulnak a főszöveghez, van-e valami többletjelentésük, hogyan írják át a kontextust. Ez picit meglepő még saját magamnak is, mert előtte latin irodalommal foglalkoztam, latin lírával. Én ugyanis egy elég „verses lány” vagyok, így utólag egy kicsit már bánom, hogy nem a 18-19. századi neolatin szövegeket vittem tovább.

Szerinted mik a legfontosabb kompetenciák, tulajdonságok, amelyekkel egy jó tanárnak rendelkeznie kell?

A közoktatásban már sajnos nem vagyok tanár, csak az MOC-ben tanítok. De alapvetően a kritikus gondolkodás és a partnerség. Voltak nekem is nehezebb osztályaim, ott próbáltam őrmester, „Kittizedes” lenni, de engem az megvisel, amikor nagyon erőszakosan kell valamit csinálni. Szerintem fontos, hogy a tekintélyt egy tanár ne ilyen eszközökkel érje el, hanem szeretettel kiérdemelje.

Van példaképed?

Általánosságban nézve, emberként a nagymamám. Természetesen anyukámtól is nagyon sok támogatást kaptam. Soha nem vétőzta meg az ötletemet mindig támogattott, még ha azok bugyuta dolgoknak is tűntek.

Írói példaképem nincs igazán. Vannak persze olyan alkotók, akiknek az írásait nagyon szeretem – Nádas Péter például az egyik kedvenc szerzőm, de szeretem Rakovszky Zsuzsát is, aki szerintem nagyszerű költő –, ámde kifejezetten példaképem ezen a területen nincsen.

Szerinted az irodalomban van helye a humornak?

Persze, abszolút! Szerintem nagyon fontos, akár csak az ironia. Például a *Szeptember végén* című verset én soha nem úgy olvastam, mint valami nagy, romantikus művet, hanem úgy, mintha az egy ironikus szöveg lenne, amin lehet nevetni, vagy legalábbis meghökkeni egy kicsit. *A zombiként feltámadó Petőfi levelezi zászlajaként az asszony özvegyi fátylát.*

Az írásban számodra mi a legizgalmasabb?

Alapvetően problémákról írok. Mostanában nagyon érdekelnek a kommunikációs technológiák, híradástechnikai dolgok, mint a morzézás. Van egy versem, amihez megtanultam morzézni. Egy másik versem egy boszorkányról szól, aki teát szárít és főz, ennek kapcsán magam is megtanultam, hogyan kell teát szárítani. Szóval ha egy probléma érdekel, akkor az aköré szerveződő dolgoknak szeretek nagyon utánamenni.

Kicsit provokatív kérdés, de mire jó az irodalom?

Szerintem nagyon sok mindenre. Alapvető készségeket ad ahhoz, hogy életben maradj. Jó, ha tudsz olvasni,

és itt az értő olvasásra gondolok. Voltak már olyan problémáim, amiket az irodalom vagy az olvasottságom oldott meg, például egy belső levél esetén a NAV-tól.

Nagyon sokan nem tudnak önéletrajzot írni, erre is jó az irodalom. Szerintem alapvető készség az életben vagy az abban való tájékozódásban az, hogy tudjon az ember értelmezni.

Meggyőződésem továbbá, hogy az érzelmi intelligenciánk nagy része az olvasmányainkból adódik. Tehát ne csak írott szöveget értsek meg, hanem interperszonális helyzetekben is jól reagáljak, aszszertívan tudjak kommunikálni.

Fontosnak gondolom emellett azt is, hogy van az irodalomnak egy olyan típusa, amiben nem kimondják azt, hogy egy ember hogyan érez, hanem kódoltan van jelen a szövegben. Mondjuk, hogy babrálja a körmet valaki, vagy egy hasonlatból derül ki, milyen a pillantása, hogyan néz rá valakire. Szerintem ezek nagyon sokatmondóak, és tudnak segíteni abban, hogy ne csak a szavakkal kommunikáljon valaki.

Ha mától fogva csupán három könyvet olvashatnál, miket választanál?

Márqueztól a *Szerelem a kolera idejéért*. Talán Márquez az első, nagyon közel áll a szívemhez a stílusa. Bonyodalmas lélek vagyok (némi öniróniával mondom ezt, persze), szeretem a bonyolult mondatokat: minél szövevényesebb egy szöveg, annál jobban megérint. És ő nagyon összetetten, közben mégis rendkívül szépen fogalmaz. Verseskötetek közül Rakovszky Zsuzsa *Hangok* című művét, de biztos választanék valamit Pilinszkytól is.

Hogyan szeretted meg az olvasást a diákokkal? Fontos szerinted ez a kérdés?

Nagyon fontos, hogy első körben olyan szövegekkel foglalkozzanak a gyerekek, amelyek érdeklik őket. Hiba, hogy kilencedik osztályban kell Homéroszt olvasni. Szakmai szempontból a magyartanárok részéről gyakori állásfoglalás, hogy jó lenne a kortársakkal kezdeni és nem az antikvitás szövegeivel megműveltséganyagával. Tehát valami kortársat olvasnatnék velük.

Szintén hiba úgy tenni, mintha a gyerekek nem beszélnének csúnyán, és emiatt kivesznek egy-egy szöveget a kánonból. A Középiszkolás Programban lévő kurzusom – ahogy korábban említettem is –, részben arról szól, hogy beszélünk perifériára szorult szövegekről. Mindenféle hozzájuk közelebb álló, provokatívabb szövegről van szó ezen a foglalkozáson.

Ha te dönthetnél el, milyen könyveket tennél a kötelező olvasmányok listájára?

Rövidebb szövegeket, az biztos; a koncentráció hiánya ne akadályozza meg az olvasás szeretetét. Nem húznám ki Jókait, viszont novellákat olvastatnék tőle. Sokkal több kortárs verset vinnék be. Rakovszky is bonyolult, nem kilencedikben tanítanám, de betenném – nyilván elfogult vagyok azokkal a szerzőkkel, akiket szeretek. Gerevich András

nagyon jól olvasható, össze lehet kombinálni az antikvitással egyes szövegeit. Latinos voltam, és ezért van egy ilyen fura beidegződésem az antik kultúrához még a kortárs szövegekre vonatkozóan is.

Dolgozol-e mostanában valami íráson? Ha igen, min és milyen terveid vannak ezen a téren?

Sajnos nem, mostanában nem írok. Nagyon kevés az időm, teljes állásban dolgozom, ráadásul olvasó-szerkesztőként. Szóval olvasok, és azután nem nagyon van kedvem szövegekkel foglalkozni meg alkotni. Mostanában sportolok az írás helyett. Ez egy fura dolog, mert mindenképpen fiatalon akartam első kötetet megjelentetni, ráadásul verses kötetet.

A legutóbbi versem, amit felkérésre írtam, a győri *Műhelyben* fog megjelenni, és arról szól, hogy menyire utálok, hogy a szerkesztők képtelenek elfelejteni, és folyton felkérnek verset írni.

De persze jó volna visszatérni kicsit az íráshoz.

Milyen gondolataid vannak a Középiskolás Program irodalmi, művészeti folyóiratával, a KárPittal kapcsolatban?

Nekem soha nem volt sem az egyetemen, sem a középiskolában saját közegem, ahova így hazajárhattam volna, ahol azt érezhettem, hogy tudok vitatkozni, intellektuális kérdésekben döntéseket hozni, meggondolni magam a vita végkimeneteleként. Ezt nagyon irigylem. Amikor időnként leülünk kávézni Lacival, mindig egyeztetünk a *KárPitról*. Igyekszem a lapot a meglátásaimmal segíteni. Szerintem nagyszerű, hogy van egy ilyen műhelyetek, ahol tudtok közösen gondolkodni és dolgozni.

Mi jut eszedbe a KárPit tavaszi számának hívószaváról, az angyalról?

Dimenzió. Azért, mert érdekelnek a misztikus elemek. A határok, a határvidékek: az angyal igazából nincs se itt, se ott, sokkal inkább a valaholban van.

Melján Anna
(Kecskemét)

PINTÉR KITTI
(Budapest)

„Az angyalok nem tudtak repülni”

Apu folyton azzal példálózott, hogy a repülés technológiája magáévá tette a hajózás terminusait. Aztán rájuk nézett, és megrendült arccal azt mondta, Flughafen, légikikötő, ahogy a szája megformálta ezeket a szavakat, az egy landolás végéhez hasonlított. Mindig is vonzották az idegen tájak, talán ezért nem tudott *itt* megmaradni.

Merse nyolcéves volt, mikor a világtérképet hazahozta – a földrajzórán nyújtott kiemelkedő teljesítményéért –, fölgöngyölték a falra, ráadásul kaptak hozzá egy gombostűkészletet is, mindenféle színű tűkkel. Bejelölték a városokat, ahová elmenni készültek, a legújabb Krakko volt, az őrtorony érdekelte őket főként: Barbakán, ahol egy szabó gombokkal töltötte tele a tárát, úgy lótt agyon egy orosz tábornokot. Marci arra gondolt, hogy ez mégis milyen szép, ezek a gombok az overálon arra is jók lehetnek, hogy megvédjék egymást. Így öltözködtek minden reggel: a gombok tudnak a legtöbbet a testmelegről.

Utazás

Most játsszuk azt, hogy mindent elfelejtünk a világról! Hogy hogyan süt a Nap, és hogyan történik, hogy árnyékot vetnek a tárgyak. Hogy mitől lesz sötét, hogy miért mosolyodunk el, ha látunk egy pocsolyában ugráló kiskgyereket, hogy miért hullik le ősszel a levél a fáról, hogy mit kell csinálni, ha piros a lámpa, hogy mi az értéke egy kavicsnak és egy tizenöt karátos gyémántgyűrűnek.

Játsszuk azt, hogy nem vesszük figyelembe a valóság játékszabályait! Ki fog derülni, hogy csak azért hittük megváltoztathatalannak, mert mindenki elfogadta, hogy így, és csak így működhet.

Nem véletlenül tiltanak meg valamit. Ha mindenki rájönne, hogy irányíthatná a saját életét, a világ szétesne.

Játsszuk azt, hogy olyan dolgokat figyelünk meg, amiket már ezerszer láttunk! A képet a falon. A fogkrém tubusát. Az utat, amit minden reggel megteszünk. A víztükröt. A levelek erezetét. A saját kezünket.

Ha elég kitartóak vagyunk, a megfigyelt dolog hamarosan lelepleződik. Felrúgja az egyezményt! Megmozdul. Körbefordul. Olyan részei is láthatóvá válnak, amelyek felett eddig elsiklottál.

Rendezd át a betűket! Az igazság üvölt, te mégsem írsz, hanem inkább olvasol. A dolgok nem úgy vannak a helyükön, ahogyan azt valaki más odarakta. Még a legocsmányabb alkotásnak is csak mozgásra van szüksége ahhoz, hogy ihletett művészetté változzon. A vonalak, a hangok: csak rajtad áll, hogyan rendezed össze őket.

Elmásznak a szőnyegről a minták. A fa barázdái összecsvarodnak a szemed előtt. A tükkörképed elsétál. Belesimulsz a falba. Te vagy a fal. Elcsöppög a kezed. Lefolysz a lefolyón. Szóáradat. Színáradat. Hangáradat...

Vagy csak hallucinálok?

Szuromi Gréta
(Solt)

Dominó

Nincs, aki megfogalmazza a szilárd talaj hiányát.

A felhők piszkosszürkén és mozdulatlanul lebegnek. Egy hosszú sor áll rajtuk, te valahol a közepén. Pedig a közép igencsak vitatható feltételezés, hiszen senki sem biztos semmiben az előtte lévön kívül.

Néhányan érzik a hátukon a penge hegyét, páran csak sejtik annak otlétét.

A veszélyeztetettségben csak az a biztos, akinek már fáj. Rajtad nem könyörül a mögöttes álló. A vas kellemetlenül fészkei magát a bordáid közé.

Te ennél irgalmasabb vagy, pengédet hozzá sem érinted az előttest lévőhöz. Ez utóbbi azt hiszi, ő áll a sor végén. A karok megkövesedve: a kezek kinyújtásával csak kellemetlenség okozható. A rendszer stabil. Minden láb a felhőkbe gyökerezve: a sorból kilépni nem lehet. A szájak beforrva: a tárgyalás nem opció.

Örökös, feszült várakozás.

Mindenki türelmetlenül várja, hogy a legelső tegyen valamit. Fordítsa maga ellen a pengét! Roskadjon össze, dőljön a kardjába, tegye, amit tennie

kell, csak borítsa már valamivel fel ezt a kényelmetlen rendet. Dőlnének vele a többiek is, csak valahol kezdődnie kell a folyamatnak. Erre pedig csakis az első lehet képes, hiszen csak ő van a teljes sorra kihatással, gondolod, és gondolja mindenki más is.

Ha már megoldani nem lehet a helyzetet, legalább ki lehet vonni magadat belőle! Senki nem jut arra a következtetésre, hogy ő az eleje, és végeláthatatlan sorunknak csupán kinevezni lehet a cselekvő tagját.

Ha te lennél az, aki az egésznek a nyitjára rájön, már rég nem a sorban állnál. Nekifeszülnek a türelmetlenebbek, erőlködnek, hogy az előttük lévőt elérjék. Angyalarcú nyugalommal viselik el ezt a békétűrők.

Mi siklott félre?

A helyzet statikus.

Valaki igazán figyelhetne arra, miért befelé hajlanak a csuklóik.

Gazda I. Flóra
(Kolozsvár)

Angyal(íra)i visszhangok

„Egy útvesztőben ezer út oszon
boldogan tülekedve.
Isten téged van, suttogom
tetszőleges fülekbe.”
(Halmai Tamás: *Angyalbeszéd*)

A szív önmagától működő szerkezet. A jobb falában lévő, parányi ingerületkeltő központ, más néven a szinuszcsomó lép először működésbe, s a szív csak ezután dobban. A lélek anatómiája is hasonló. Szinuszcsomója minden, ami körbeveszi őt. Az óvatos karok egybefonódására alig észrevehetően összszerezzen, egy kedves dallam hallatára táncra kelni lesz kedve. Abban a pillanatban, hogy az ingerület létrejön, önmaga azonnali kifejezését parancsolja. A kifejezés a lélek dobbanása. Ez a művészet. A lélek szinuszcsomói pedig az angyalok.

A dobbanás sajátos formája a költészet. Ahol a nyelv kudarcot vall, ott törnek utat maguknak a művészetek, így a líra mint nyelvművészet igen csak egyedülálló. Átlépi a mindennapi nyelvhasználat logikus, gondolatközlő jelentőségét. A poézis szintjén a betűk és szavak érzékletekké egyszerűsödnek. Hangok, textúrák, árnyalatok, ízek és illatok halmazába tömörülnek, így terjesztik tovább a rezgéshullámokat. A költészet mint nyelv meghaladja az emberi használat kereteit, hogy egy magasabb, angyali szintre léphessen.

A költő a lélek, amely reagál az angyalra. Néha szócsóként vállal szerepet, csatornává válik, amelyen keresztül felénk fordulnak a szótlán mennyei teremtések. Máskor önálló alkotó, aki figyelmesen körbejárja, meghatározni és leírni próbálja az égi alakot. Ilyenkor mi is megismerhetjük őket közelebbről, láthatjuk, hol bújtak el az író életében. Talán nekünk is ott kellene keresnünk?

Ezek az angyaljelenlétek azonban korántsem mentesülnek a kétségek ólomzubbonyai alól. Az angyali jelenlét állandóságának kérdésével sok lírai műben találkozhatunk. Ha minden rendjén megy, tudjuk, hogy körülöttünk libegnek, el-elsuhannak fülünk mellett, mint kristályos hópihék téli serege, vagy mint tavaszi szilvafavirág lágyfehér szirmai.

„akár a fényes pelyhek is / vigyázva földet értek,
/ a fényességes angyal is, / ő is a földre lépett.” (Pillinszky János: *A fényességes angyal is*)

De hol vannak, amikor végtelen lelkeket sűrítünk gyertyalángba? Ott vannak-e, állnak-e mögöttünk pompás, tisztaélű kardjaikkal, mindent elfedő szárnyaikkal, absztrakt formáikkal, amikor csupán egy újabb reggel eljövételének hallatán is összerezzen a világ?

„Kihajigáltak a Mennyekből épp / harminckilenc zavarba ejtő angyalot / komolyan estek, kisebb szárnycsapások / nem hősiezen csapkodtak kicsit (Kukorelly Endre: 39)

Ők is angyalok. Elázott, nehéz, gyászillatú, rongyosra sirt, örülettel védelmező angyalok. Morzsák tömkelegére zúzzák a lelket, majd markukba gyűjtve azt a felhők fölé szállnak, és onnan hintik le a szótagok közé. Hamupuha angyali só, amely kihozza az alkotás ízeit és megmutatja, hol rejtőzik benne a mennytisztá öröm zamata.

Az öröm ölében ringatózik a gyermeki bizalom és izgatott várakozás. A játékos angyalok a gyermekversek dallamos, csengő sorai közt élnek. Rájuk nem a hírnökök, őrzők, kísértők komoly és felelősséggel terhelt szerepe jutott, sokkal inkább az ajándékozás. Zavaros, mennyei szavak helyett ropogó havat hoznak, meleg ruhákkal, s pislákoló álmokat védenek. Mindig a kacaj és reménykedő szempárok zuhatagjában mosdanak.

„Karjaikban tartottak, vállukra vettek, / Árnyéket adtak, elringattak. / Nyírfák és fenyők - / Angyalok a gyerekkori kertből (Acsai Roland: *Őt angyal*)

Néha megtörténhet, hogy körülnézünk, és nem találunk mást, csak falakat. Párás lélegzettel köszöntjük a mozdulatlan levegőt. Ilyenkor beszélnek, suttognak hozzánk az angyalok. Ilyenkor kell válasszolnunk nekik. Róluk. Mikor a szinuszcsomó működésbe lép, a szívnek dobannia kell.

Máskülönben?

Pálffy Katinka
(Székelyudvarhely)

Pillanat-ragasztó

Hamvas Béla *Hénok apokalipszise* c. műve alapján

*„Az emberek lelkei panaszkodnak és azt mondják:
Miért nem ítél a Magasság Ura e szörnyőség fölött?”*

(Hamvas Béla: *Hénok Apokalipszise* –
Az ég látja, mi történik)

Mennyi minden lehet szép. Mennyi módon kifejezhetjük azt. Mi mégis azt mondjuk, hogy angyalian szép. És ami angyalian szép, az a kezdetektől fogva gyönyörű, minden alkotóelemében és minden porcikájában. Pedig talán az angyalok nem is szépek.

Kezdetekben nem volt semmi. Kék fény borította az eget, az alkony elsímitotta a felhők megkuszált vonalait, a magas hajnali ég pedig színt lehelt a horizontra. Csillámló sziklafalak, homályló éjszakai égboltok. Itt nincsenek angyalok. Mégis szép volt. Ahogy a csillagok felragyogtak az égen, mint a mosoly egy angyali gyermek arcán.

Aztán lettek az angyalok. Mint valami formátlan alakok lebegtek a kellemes öntudatlanságban, az univerzum idegen anyagaként. Ugyanúgy harcot vívtak a túlélésért, mint mi. Talán ezért is értik meg jobban a mi fájdalmainkat. Mert ők maguk is követték el hibákat. Oly kevés maradt fenn azokból az időkben, amikor még az angyalok emberek is lehettek volna. Az angyalság várótermében ülve, félkészben, állatias ösztönökkel, várva a végső lépésekre. Ha megérintettük volna ott akkor őket, nem félve attól, hogy véres lesz tőlünk a világ, saját magunk tökéletlen arcát láttuk volna, saját bőrünk izzott volna fel.

Ezért irigyelnek minket az istenek. Olyasvalamit tudunk imádni, amely közel sem tökéletes. Mert az angyalok nem olyan szépek, mint amilyenek gondoljuk őket. Nem olyan hibátlanok, és nem olyan tiszták. Szárnyukon a tollak megperzselődtek, amikor túl közel repültek a Naphoz, lábuk elkéült, amikor túl közel ereszkedtek a mélyhez. Bőrükön hegek, amelyeket a mindennapok vésnek bele. És nekünk mégis ez a szép.

Mert az teszi őket olyan tökéletessé, hogy nem azok. Mennysorság és pokol, ezek túl idilliek, nekem ezek nem valók. Mert mi van közöttük? Mi van azzal, aki él, és nincs más vágya, minthogy továbbra is élhessen. Neki ki lesz a társa? A magány érzése ilyenkor folyékony, majd simává feszül, mint a táblaüveg, és kiül az ember arcára az a gyönyörű riadtság, amely csak annak az embernek a vonásaiban rejtőzhet, aki felismerte, milyen is egyedül lenni egy világon. És amíg valakinek a nemlétező káprázatát a vesztét okozza hiúsága miatt, másoknak ez a nemlétező káprázat ad otthont és nyugalmat. Mert az angyalok kezükkel kisímitják a hullámzást, az emberek moráját halk

zúmmogéssá tompítják, míg nem már csak távoli hangok éneke jut el a fülekbe.

Az angyalok a társaink akkor, amikor azt hisszük, nem hall minket senki.

Ott feküdt a lány a parton, nézte a Balaton másik oldalán Fonyód fényeit, és mesélni kezdett a csillagoknak. Mesélt a gyermekkoráról, félelmeiről, szerelméről, az angyal pedig csendben hallgatta, és nem szólt egy szót sem. A lányból csak úgy folytak a szavak, az emlékek, mindaz, amit nem oszthatott meg senkivel. Nézett fel a sötétbe burkolódzó fekete égre, bele az angyal két szemébe. A csillagok egyszer csak úszni kezdtek az ég vizében, és aláhullottak a lány elnyúlt pulóverére. Az angyali könnyek hullottak a földre.

Velünk élnek, bennünk, együtt dobbannak velünk. Egyetlen társaink, akik akkor is mellettünk vannak, és gondunkat viselik, amikor már mindenki elhagyott minket. Mert az ég látja, mi történik. Az emberek jajszavai elérnek a mennyek határába, az ég pereméről letekintő angyalok láttak minden csepp vért, amit a föld beivott. Hallották, amikor lelkek szakadtak meg. Van, aki túl jó ahhoz, hogy egy ilyen bűnös világban éljen. Olyankor ezeket az embereket az angyalok magukhoz veszik. Olyan nesztelen, és olyan csendben, hogy azt senki meg ne lássa.

Van egy idős hajléktalan a Városliget mellett. Minden reggel és este, amikor elhaladok mellette, ül a kinyitható horgászszékén, és újságot árul. Sosem vesz tőle senki semmit. Nem sétál az autósorok között, csak ül sorsába beletörődve mozdulatlan, hátát a közlekedési lámpa póznájának döntve, kezében az újságokkal.

Egyik este elkezdett szakadni a hó, és el sem állt reggelig. Még akkor is esett, amikor odaértem a keresztelkedéshez. Az öregember ott ült. Csak ült a széken, kezében a papírfecsné ázott újság. Kabátján vastagon állt a hó. Tegnap este óta nem mozdult. Forró lehelete látható páráként lebegett állá körül. A mellette elhaladó autók fényszórója rendre megvilágította arcát: a megpróbáltatásoktól redős bőrt, a csukott szemeket. A lámpa sárgára váltott, mire kezéből kiestek az újságok, és amikor a kocsi elindult, feje előrebukott, sapkájáról a hó az ölébe hullott. Senki nem vette észre. A pillanat nyers volt, és olyan tiszta, mint a szűzi hó, amely az angyal szeméből a halottra fehér lepelenk hullt.

Szentesi Eszter
(Veresegyház)

Mennyei étlap

Ha létezik olyan, hogy az angyalok étlapja, akkor az minden várakozásunkkal ellentétben nem tartalmaz tömérdek lehetőséget, mindössze kettőt, és azok közül még választani sem kell. A két íz ugyanis egység, csak együtt hatnak, s így egyszerre kellene a testnek.

Az ambrózia az éhségnek, a nektár pedig az éteri szomjúságnak az ellenszere. Ezekből csurran-cseppen a mennyei asztalon, szétkenődik, illékony foltot hagy a habos felhőterítón.

Aranylik a mézként csorgó ambrózia a tökéletesre faragott ajkakon. Ragacsossá válnak tőle a szavak, úgy kell őket kipiszkálni az éles fogak közül. Fentről öntik a türelmetlen tátott szájukba, makacsul felragad a szájpadrásra, hosszasan elnyúló édes utóíz hagyva búcsúzóul. A szempillák az ízre megremegnek, s a nyers gyönyörtől könnycsepp buggyan a szemek sarkán.

A mennyország oszlopos csarnokaiban készítik fehér szárnyú, aranyfürtös kisangyalok. Habot lopnak a sziklához csapódó tengertől, benne az élet halovány szálaival. Fényt tekernek finom ujjaik köré, mielőtt az a mezők színes virágaira olvadna. Vége-

zetül mézet gyűjtenek, ezt a furcsa, emberi léthez szinte túl fenséges masszát. Hab, fény és egy csipetnyi méz. Égi üstben kevergetik, egyre sűrűsödik, eggyé olvad, a keverőkanálra tapad. Tálalásra kész. Ragacsosan, de megfoghatatlanul könnyeden. A fogak közé szorul, hogy aztán lassan a nyelvre olvadjon, a halhatatlanság visszavonhatatlan ízét hagyva maga után.

Italukat nem töltik díszes üveg poharakba. Mondhatni: belélegzik csupán. A nektár légies, illatos, szinte alig látható. Mintha csak parfüm volna. Bőrükre olvad, beszívárog a tökéletes testekbe, észrevétlenül, könnyeden. A lelkek kifeszlenek, a nektár a repedéseikbe szivárog, elbódít odabent minden tiszta gondolatot. Egyedül a nyers érzékek maradnak, feszesen és élesen.

A nyelvük hátulján ragad össze e kettő íz, és végre minden értelmet nyer, helyére kerül, ahogy remegő testük minden pontját átjárja, s ujjuk hegyéig végigcsordogál bennük a halhatatlanság éltető eledele.

Nem próbálhatnánk ki mi is?

Aranyi Panna
(Szekszárd)

Mennye(zet)i csirke

Menzarejtély gasztroínyenceknek

Addig a pillanatig igazából nem volt bajom a menzás ebéddel. Persze, egy hajszaál itt, egy köröm ott elő-előfordult, de a pepita padló mocskos léghőre nem szokott árnyékot vetni az általunk Michelin-csillagosnak titulált étkező főzelékszagos hangulatára.

Leültünk háromszög alakú, ínycségeekkel megpakott tálcáinkkal a négyszögletű, viaszosvászonba bugyolált asztalokhoz, s kis kört alakítva piszkálgattuk a csirkét, lögyböltük a zavaros levest. Halkan tengette napjait néhány mikroorganizmus a vizeskancsó peremén lebzselve. Az elromosodó pince gyermekzsivaja kiváló szimbiózist alkotott a finomfőzelékkal.

Akkor nem gondoltam rá, de így visszaemlékezve gyanús is, hogy nem ült más a boltív és a fal találkozásánál, csupán mi. A négy torzonborz kobak fölött egyébként vígan málló burkolat fityegett ég és föld között mennyei nyugalomban.

A mély eszmecserét lassan magába oldotta az általános jókedv, s ahogy a kulináris élmény betetőzni látszott, egyszer csak poros angyal formájában hullott a mennyezeti áldás egyenesen tányérjaink közepébe.

Aznap éhesen mentem haza.

Melján Anna
(Kecskemét)

Boltívvé válni

Gondolatok az Ars Sacra fesztivál kapcsán

*„A boltív két egymásnak támaszkodó gyengeség,
melyből végtelen erő keletkezik.”*
(Leonardo da Vinci)

A képtelenség fogalma rendkívül képlékeny. Sokszor megalapozott háttér nélkül használjuk, máskor meg tudatosan nyomatékosítjuk vele mondanivalónkat. De akárhogy is, azt leszögezhetjük, hogy sokféle-képpen vagyunk képesek vagy képtelenek dolgokra. Szeretjük hangoztatni például, hogy lelkünk valódi lehetőségeinek kiaknázására képtelenek vagyunk. Mivel ezek számunkra olyan rejtett csodák, amikkel sosem fogunk „találkozni”. Ennek ellenére vagy talán éppen emiatt azonban lépten-nyomon megpróbáljuk formába önteni „mélységeinket”.

Tisztában vagyunk azzal, reméljük és hisszük, hogy több rejlik bennünk. A kibontakozás szent formájaként tárul elénk a művészet, mint megállíthatatlanul formálódó és alakítható minta. Olyan minta, amelynek kereteit, ha kőbe vessük, leszögezzük, letisztázzuk, elveszítik legjelentősebb tulajdonságaikat. És éppen ez, a bennünk levő, folyamatosan épülő és kibontakozni vágyó csodáknak a szentsége képezi azt a gondolati alapegységet, amely 2007-ben az Ars Sacra fesztivál magyarországi születését idézte meg. Bár leginkább a zsidó és a keresztény

kultúrkör a legfőbb inspirációs mozgatórugója, lényegében mégis a ma emberének gondolkodás- és látásmódját tárja elénk.

Szeretjük hinni, és bízunk is abban, hogy értékeink mentén élünk, hogy az azok által kijelölt utat követjük, és ez az, ami előremozdít minket. Ez motivál minket arra, hogy a statikus egy helyben topogásból kilendítsük a jobb lábunkat, és a balra helyezzük a teljes súlyunkat, holott idáig rezzenéstelenül és stabilan álltunk a két lábunkon.

Mert az önkifejezés művészi módszerei pontosan efelé mutatnak, új dimenziók felé nyitnak. De mi az alapköve az ember szakralitásra való nyitottságának? Hogyan tudja kibetűzni a világ formálódásából a transzcendens távlatait?

Az ember belső csodáinak művészi formába öntése maga a szakralitás. A művészet, mint a többre vágyás gyűjtőfogalma, ugyanis sohasem lehet földhözragadt. Az elragadtatásra való képesség, a képtelenség megtagadása és a képlékenységre való kíváncsiság az, ami elengedhetetlen. Nemcsak tartani kell a boltívet, nemcsak megtámasztani, hanem részesévé kell válni, tartó - és egyben díszítőelemekké alakulni.

Felszegi Kincső
(Szamosújvár)

RAYMOND BURMAULT

Saint-Malo (részlet)

Szürke hajótestek, atlanti szél.
Ezüst sallangként keringőznek
a tejfehér fodrok tetején.

Rikoltó sirályok, fehér pontok
táncolnak az egyik sziklaormon.

Kék-fehér csíkok, szájharmonika.
Raphael ujjai játszanak, édes nosztalgia!
Fáradtan csúszik tengerészsapkája
angyalkéz formázta arcába.

Mámoros szellő, letúnt zsebongás.
Arcom karcsú ujjaid karcolják.
Bomló tincseid, ívelt ajkad,
nyújtózik a part a talpunk alatt.

Hatodik óra, felborul a vízi egyensúly.
Köveken piheg egy csipkeblúz.
Lassulnak a percek a maloi parton,
csörtet a dagály, már nem is hallom.

Hangszálaink szünetre esküsznek.
Hagyd, Kedves! Csak ez lehet a miénk!
Mossa össze lelkünket
a bretoni kék!

Fordította:
Kemecsey Anna Viktória

Ózonzár

A *Berlin felett az ég* című (1987-es) film alapján

Acélburok

Olyan kicsi ez a hely. Fojtogatóan kicsi. Kiszorul az összes levegő a tüdőből, száraz homokszemcsekkel fújom ki az orromon. Nincs elég hely. Nem férek el a saját testemben. Életem egyetlen ismert kalitkája. Minél kisebbre húzom össze magam, a tér is velem együtt szűkül. Az idők végezetéig.

Pusztta kézzel ütök, kaparok utat magamnak, remélve, hátha megtaláltam a legvékonyabb szeletet a rendszerben. Örökkévalóságnak hat. Ujjaimból nem marad más, csupán apró csonkok. Mintha parászból lennének a csontjaim, mintha máglyára vettettek volna, lüktet az egész testem. Fájdalom mar le mindent, ami maradt belőlem. De az üresség, ami a mellkasom közepén kebelez be minden apró molekulát, nem töltődik fel. Nem ég, nem pusztul. Nem úgy, mint fizikai valóm. Ha létezik még egyáltalán.

El akarok látni a messzeségbe. Látni akarom a madarakat, ahogy a felhőkkel úsznak az égen. Embereket, akik a kutyájukat sétáltatják, beszélgetnek, nevetnek, sírnak. Hallani akarom a levelek zörgését, ahogy felkapja őket a szél, és tovaűjja. Érezni akarom a talajt a lábam alatt, a fűszálak selymességét az ujjaim között.

Élni akarok. Írni a saját történetem, ahelyett, hogy a másokéban bukkannék fel, majd tűnnék el. Nem akarok falevél lenni, ami kénytelen fejet hajtani a szél hatalmas ereje előtt. Elsodródik onnan, ahová tartozik, kezét ráz sorstársaival, míg újra el nem ragadják tőlük. Emelkedik, zuhan, majd földet ér. Míg a hó be nem takarja őket, és el nem szenderednek.

Akárhogy is, falevélként élek az örök nyárban. Betolakodóként a saját otthonomban. Egykoron családtag voltam. Máshol szívesen látott vendég. A látásom az ideáimmal együtt sötétedett. Először csak a zavaros vízben kémleltem a halacszkákat a tó alján. Volt köztük egy arany színű is. Ugyanúgy, mint mindig, vidáman lubickoltak. Aztán eltűntek. Hiába merültem alá újra és újra, s kutattam át az egész tavat, nem találtam őket. A víz opálösszé vált, beszűrűlt, és egyre gyorsabban sötétedett. Míg végül fel kellett jönnöm a felszínre. Kievíckéltem a partra, de az ég, a fű, a fák, minden mélyfekete volt. Mintha csukva lett volna a szemem, de határozottan nyitva volt. Nem éreztem semmit. Nem tudtam megérinteni a víz tükkrét. A talajt. Mintha a vízből egyenesen egy dobozba sétáltam volna. Ennek már több évszázada. Nem tudom pontosan.

A sötétség megtörik. Arany villan meg vakító fényességgel. A következő pillanatban hült helye, a burok újra bezárul. Nem törhetetlen.

Molnár Dóra Laura
(Szekszárd)

Szárnybomlás

A történetemet már javarészt elmondták. Hiába fecserlem a szavakat, úgysem hallgat meg senki. Talán a fiatalos kinézetemmel van a baj. Vagy azzal, ahogyan a világra kinézek. Mint egy madarakra meredő kutya, amely sosem élheti át az apró szárnyasoknak megadatott szabadságot.

Csak némán figyelhetem őket. S ha veszélyt látok is, hiába szólok rájuk. Ők nem értenek engem. Így lassan megtanultam meghallgatni. Majd hallgatni. Elhallgatni. Már csak utólag megengedve magamnak egy szemernyi lelkiismeretkönyítító haragkieresztést.

Ezért vagyok hallgató. Mert lassan minden szavam hazugsággá foszlik a torz gondolatoktól hangos világban. Ezt egyedül a társam értheti meg. Végre ő is belekóstolhatott a világ mámorral fedett méregkamrájába.

Most újra itt van. Talán végre nem kell féltennem attól, hogy megfosztom őt a világtól. Talán mesélhetek neki tapasztalataimról. Talán ő fog mesélni másról? Biztosan nem.

És valóban. A történetekről nem beszél. Inkább újra sorolja a nap csodáit. „Egy nő, aki a tizedik kör közepén megáll, és leül a padra gondolkodni. Egy rejtélyes alak, aki egy tökéletes improvizációt nyújt egy utcai zongorán, amelyet egy rohanó üzletember filmez le. Egy férfi, aki a vonatsínekről megmentve egy beszorult állatot gyalog viaszasétál az otthonába.”

Én következtem, megint rám kellett szólni. Majd kiszálltunk, és sétálni kezdtünk, mintha vágnánk még a levegő frissességének illúziójára. Már éppen megszólaltam volna, amikor beszélni kezdett. Ugyanaz a szabadulásvágy hallatszott ki, csak most valamivel ritkább mondatok közül. Végül hallgattam.

Hallgattam és meghallgattam. Megfigyeltem: kíváncsi voltam, hogy én rontottam-e el a szerencsém, vagy eredendően ez a végzetünk? Ahogyan évtizedek alatt lassan a pitypangmezők végére érünk, én még mindig a tökéletes ürességre vágyom. Arra, hogy hozzám hasonlóan ő is messziről kerülje az elkerülhetetlen szárnybomlást. Többeszerre átélte, amit én. Már alig szólalunk meg, de még mindig elragadja őt a szárnyalás.

„Évszázadnyi várakozás után egyszer újra betöltöni a teret őszinte megtapasztalással, anélkül, hogy megsemmisíteném az utolsó reménysugarát” – ez sosem került be a füzetbe. Talán következő alkalommal én sem sétálok el.

Dénes Attila Norbert
(Makfalva)

Mélyrepülés

Tóth András *Mélyrepülés* c. Cseh T. – Csengey D. estje alapján

Mindennapos történet a „szaltószabadságról”

*„Barátom, aki elhiteti, hogy
Hattyúk csapata a varjú-sereg;
Igazság és hazugság egyre-megy,
És elhiszem, hogy segít, aki árt;
Mindent megőrzök s mindent feledek:
Befogad és kitaszít a világ.”*
(Francois Villon: *Ellentétek balladája*)

Ültem az átnevezett tér közepén, ereimben lassú, elmélázó csöppögéssel folydogált az élet. Körülöttem atomokként zszisegett a pesti tömeg. Folytak a repedésekbe, a főútról a keskeny sikátorokba, míg végül fel nem szárította őket a tömegközlekedés.

Mindeközben pár hajléktalannak tűnő alak jéghegyként várta pályabérért nyílt performanszával. Mellettük óvatosan kihajtott a hóvirág, amit helyenként eltakart egy-egy félig üres aprós persely. A sarkon két férfi verekedett, nem tudták eldönteni, vajon József Attila vagy Babits Mihály volt-e nagyobb költő. Abban mindketten egyetértettek, hogy Petőfi rég halott, de ez már senkit nem érdekelt.

Nem messze tőlük egy átlagosra nagyon hasonlító vendéglőben egy férfi ült kimerevedve, megfáradt tekintetével a verekedő férfiak mellett álló, nyugodtan beszélgető rendőröket bámulta.

Egy üveg bor, egy telefon és egy fordítva felvett kabát.
Ma sem lesz Advent a Hargitán.

Mi a színház?

Eric Bentley, Peter Brook, Erika Fischer – Lichte, Ecsédi, Fáskertiné vagy Szabó Kálmán teljesen máshogy tudnának nyilatkozni erről. Valami nagyon frappáns választ keresd fel a Wikipédiát. (Egyébként a páréves hugim szerint „egy színes, szép hely”).
Dönts el, kinek van igaza.

Üres az ég. Se golya, se felhő. Látszólag nincs, mi felszívna a napfényt. Már csak az utcalámpák üres, elhagyott fészkei emlékeztetnek a tavaszra. Még szerencse, hogy minden nap feltámad egy tökéletes célpont. *Az ő fényénél látunk.*

Sötét van, mire színházba indulok. Gyomromban a megszokott izgalom. Várom, hogy újra igazat mondjanak, hogy a sűrű vízben bűvárharangokként szolgáló színháztermekben végre beszívható legyen a levegő.

A teremben persze alig van valaki. Ülünk, mint bárány egy üres lakásban, lelünkben az órszoba illúziójával.

A hóvirágom lassan elfagy –
(Sötét.)

Egyetlen ősz tinc. Ennyi tartott a földön.
Egy üveg bor, egy telefon és egy fordítva felvett kabát.
bevezettünk egy zenei effektust

Liszák Lili
(Keszthely)

A Mély repülése

Vannak a világunkban örök szabályszerűségek. Az egyik ezek közül az, hogy a Mélynek lent van a helye, a Magasnak pedig fent. Ez nem átjáróház.

Most egy kis gondolat kísérlet céljából vetítsünk magunk elé egy olyan, az előző kikötéssel ellentétes szituációt, ahol a Mély fel akar törni, mert megunta, hogy neki ott kell lennie. Egyszerűen nem törődik bele kényszerű sorsába, abba, hogy bizony *nomen est omen*. Addig dül-fül, addig erőlködik, addig akarja, amíg egy pillanatra sikerül neki megemelni súlyos bazalttestét. Majd sikerül neki egy másik pillanatra is. Majd még egyszer, és akkor már két pillanatra. Előbb-utóbb eljut odáig, hogy tényleg elhiszi, véghez viheti tervét és az óhajtott magasságba juthat ő maga is. Aztán az elképzelés szép lassan valósággá lesz: a Mély és a Magas egy szintre ér.

A Mély elégedett. Egy ideig még ugyan méricskéli magát a Magashoz, hogy milliméterre pontosan ott legyen, de három nap után úgy konstatálja, felesleges magát tovább törnie. Idézi a Petőfi-verset is, miszerint *„megállhatunk, mert itt van már a Kánaán”*. Néha azért kacsint egyet a Magasra, villogtatja neki megszire érő feltörő lángnyelveit, mindeközben nevetgélve nézi, ahogy vetélytársának villámai csak lefelé tudnak csapkodni. Pedig nem is gondolja, hogy a Magas, nem is tekintette soha valós, rangjához méltó ellenfélnek, csak valami pöffeszkedő mitugrásznak. Némi déja vu-je ugyan van róla, de ennek ellenére sem tudja, kiféle-miféle. Be sem mutatkozott illendően.

A felek egymagas helyzete körülbelül egy hétig tartott, ekkor fogyott el ugyanis a Magas türelme. Nem csinált nagy ügyet az egészből. Egyszerűen csak elejtett valamivel több esőcseppet, mint amennyit általában szokott, majd méltósággal, villámaid megtartva felszállt.

Az épület úgy emelkedett el a belvárosi dzsungelből, mint bármelyik sirály a Duna-partról. Akik csak az utcáról figyelték az egészet, örömmel táncot jártak, és azt kiabálták, hogy „Éljen, az énekhangja tényleg képes rá!”, meg „Ez az, Novák úr, végre megcsinálta, hát ez fantasztikus!”. Akik viszont együtt szálltak az ismeretlen magasság felé a bérházzal, ennek a szöges ellentétét érezték. Gyorsan jött nekik ez a kilövés, felkészületlenségük miatt eluralkodott rajtuk a pánik. Ahogy kinéztek az ablakon, majd megpillantották a Parlamentet és a budai várat, szívük visszavágyott a lenti világba. Mit volt mit tenniük, lemásztak a telefonkábelén.

Novák volt az utolsó, aki elhagyta az ezerméteres magasságban lebegő házat. Még egyszer utoljára büszkének érezte magát élete főművéért, majd elvágta a drótot, és a szomszédai után ugrott a Mélybe ő maga is.

A Magas könnyedebben szállt el tőle, mint valaha.

Janzsó Dávid
(Szeged)

Angyali szózat

Gloria in excelsis Deo!

Az angyal alakja számos zenemű címében megjelenik, más és más jelentéssel felruházva az égi lényt. Vegyük példának George Crumb *Fekete angyalok* és Piazzola *Milonga del Angel* című darabjait. Az előbbi kortárs mű, elsősre szinte zajként ható zene; az utóbbi melankolikus hangulatban induló, majd szenvedélyessé váló dél-amerikai muzsika.

További példákat keresve a modern zene történetéből: Debussy *Les angelus* című dala, Prokofjev *A tűz angyala* című operája, Eötvös Péter *Angyalok Amerikában* című, Tony Kushner nyomán készült operája; Rautavaara *„A fény angyala”* alcímet kapott 7. szimfóniája csak kis töredéke a zeneirodalom angyalokkal kapcsolatos témájú vagy című darabjainak.

S hogy egy további magyar szerző művét is megemlítsük a romantikából: Liszt *Années de pèlerinage (Zarándokévek)* című ciklusa 3. kötetének nyitódarabja az *„Angelus! Prière aux anges gardiens”* címet viseli.

De hogyan jelenhetnek meg az angyalok egy zeneműben? A zenetörténetben is központi helyet tölt be a keresztény kultúrkör egyik legnagyobb ünnepköre, a karácsony. Krisztus születése mindig is inspirálta a zeneszerzőket, így sokan komponáltak műveket a karácsonyi történetre is, amelyben az angyalok égi kórusa örömhírt mond a pásztoroknak.

Ilyen jelenetet állítanak elénk Georg Friedrich Händel (Allelujah-tételéről híres) *Messiás* című oratóriumában a *„There Were Sheperds Abiding in their Fields”* és a *„Glory to God”* című tételek. A pásztorok nyugalmas álmát egy szélesen kiterített akkord ábrázolja, majd az angyalok közeledésével hirtelen apró ritmusértékekkel lépnek be a vonósok a pásztorok ijedtségét is érzékeltetve. Az angyali szó újra nyugalmat ad a csembaló kísérel akkordjaival megtámasztva. Az első mondatok után ismét gyors, magas hangokat megszólaltató vonósszólamok jelzik, hogy valami különleges történet kezdődött el. Ezután következik a *„Glory to God” (Dicsőség a magasságban Istennek)* című tétel, amely az „angyali kórus” ünneplés, boldog „felkiáltásával” kezdődik, majd a férfiszólamok mélyen zengő, fenséges *„És a földön béke a jóakarát embernek”* sorával folytatódik (érzékletesen festve a menny és föld kettősségét). A folytatásban a teljes kórus együttesen, illetve imitációs szerkesztésmóddal egymásnak válaszolva zenéi Isten dicsőségét.

Kodály Zoltán 1967-ben keletkezett *Angyalok és pásztorok* című kórusművében magyar népzenei elemeket és az európai zene nagy hagyományát ötvözve szólaltatja meg az égi kórus és a pásztorok énekét. A zeneszerző hangsúlyos szerepet adott a mű „színpadi” dramaturgiájának: az angyalok (két szólam) és a pásztorok (három szólam) két karra oszlanak (a kései reneszánsz velencei iskola „osztott kórusos” tech-

nikáját követve), így a közönség élőnek érezheti a szereplők párbeszédét, mintha betlehemes játékot látnának szenteste. A mű a *„Gloria! In excelsis Deo”* felkiáltással kezdődik, az angyalok latin nyelven hirdetik Isten dicsőségét a felső oktávban, mialatt az alsó szólam orgonapontja a középkori egyházzene orgánumaira emlékeztethet minket. Ezután az angyalok két szólama egymásnak felelgetve ébreszti a pásztorokat.

A következő részben a pásztorok – meghallva a mennyei éneket – egyszerű, népdalra emlékeztető motívumokat énekelnek. Az angyali hírt az egyik szólam elmondja a másoknak, amelyik rövid kérdőszavakkal reagál erre. Ezután a két csoport felváltva énekel, miközben a fényességet követve eljutnak a betlehemi jászolhoz. Ekkor érünk el a mű tetőpontjához: egymásba olvadó, hosszan kitartott hangok jelzik a csodát, a Krisztussal való meghitt találkozást. Az angyalok karának *Gloriái* alatt a pásztorok éneklék: *„Üdvöz légy, ó Jézus, kis királyunk! / Kit nagy szegénységben itt találunk, / Légy mindenkor mi oltalmunk, / Halálunkkor diadalmunk!”*

A *Gloria* eget-földet betöltő zengésével csendül ki a kórusmű, mintegy összefoglalva a Messiás útját a születéstől a kereszthalálon át egészen a feltámasztásig: a betlehemi jászol csodájától a húsvét misztériumáig.

Händel az érett barokk stílusában komponálva, Kodály a 20. század elején megszületett, a zenetörténeti hagyományt a népzene elemeivel ötvöző új magyar zene nyelvezetét használva ábrázolta az angyalok és pásztorok karácsonyi találkozását. A művek között feszülő több mint kétszáz év ellenére közös bennük a szöveg zenei eszközökkel való képszerű kifejezése, amely méltán tette híressé e két darabot. Ugyanaz a kompozíciós megoldás, függetlenül a zenei korstílusok változásától – az angyalok hirdette örömhír időből kilépő örök aktualitását kifejezve.

Galambos Boglárka Ágnes
(Székesfehérvár)

Maleach

Angyalábrázolások – művészettörténeti mélyfúrás

Felemelni vagy elbukni. Ítélni vagy ítéltetni. Mi vagyunk a föld, por és hamu keveréke, amit mégis valami több tart egyben. Évszázadok teltek el, az ember ember maradt, de a világ átformálódott. Mi is belekezdünk egy teremtésbe, teremtettünk olyan szárnyakat, glóriát, amiket a festék és a vászon tart egyben. Vágyunk valami nagyobbra, valami többre, ami kiemel önmagunkból, ami átvezet egy másik dimenzióba.

A görög szó, az *angelosz* hírvivőt jelent, és a magyarban használt kifejezés is nagyon hasonlóan hangzik. Angyal: valami fényes, valami másvilági és közben mégis itteni. Valami, ami ez is, az is. Híd. Valami, ami a kézfogás melegségét árasztja. A szó szinte puhának érződik a nyelven. Felold egy ösztönt, hogy biztonságban vagyunk. Ez maga a kapcsolat, a tiszta erő.

Az ad igazi mélységet a dolgoknak, ha abban nemcsak önmagát, hanem valami azon túlmutatót is képesek vagyunk meglátni. Valami többet. Ennek a többretegűségnek az ellentmondásában rejlik egységet. Azt, hogy itt is van és ott is, hogy földi is és égi is, hogy emberi is és isteni is. Ebben az egységben rejlik kettségben bújjik meg a művészet, ami maga egy új dimenzió. Ennek az ábrázolása éltet minden festőt, szobrászt, író, akik elvesznek, hozzáadnak, hogy olyan alkotást hozzanak létre, ami túlmutat rajtuk.

És egyszer csak ez sem volt már elég. Ahogy a 20. és 21. századra sorra hulltak le az emberről a morá-

lis gátlások, úgy deformálódtak a saját képünkre és hasonlatosságunkra az angyalábrázolásaink is. Alexandre Cabanel festménye például Lucifert mint hőszt ábrázolja. Egykor angyal volt, a legfényesebb (*Lux ferio* – a fény hordozója), majd elbukott. Mindennek ellenére a képen egy ecsetvonás sem a tiszta gonoszságot ábrázolja, nem a Sátánról alkotott egyszerű felfogásunkat látjuk visszaköszönni. Szemeket látunk, nagyon is emberi szemet, tele fájdalommal.

Ismerjük a mennyei hírnököket, de a halál angyalát is megalkottuk, hogy amit még nem érthetünk, azt tompítsuk, közelebb hozzuk magunkhoz. Megpróbáltunk megfogni valami megfoghatatlant, és emberire szabni: de hol kezdődik már benne az ember, és meddig tart az angyal? Hol kezdődik a menny és hol a pokol egy ecsettel megfestett arcon? Volt valami okunk, hogy szárnyakat adjunk a legemberibb belső vívódásainknak?

Kerestünk, és most is keressük valamit odafenn. Egy darabját már lehoztuk a vászra, a márványba vésett vonalakba, a fehér papíron sorjázó betűk közé, de vajon sikerült megragadnunk a legértékesebb részt?

Nemcsak magunkhoz hasonlóra formáltunk valamit éterit, hanem közben mi magunk is azok lettünk. Ilyen a mi kisebb, emberibb teremtésünk: formálni és közben átformálódni. Elvettünk vagy adtunk?

Rózsa Anna
(Pécs)

Ponte Sant'Angelo

Őszentsége kinézett az angyalvár ablakán. Már alkonyodott. A Szent Péter bazilika kupolája úgy festett, mintha szentséges fényű glória övezné, aranyfényben szíporkázott, ahogy mögé bukott a nap, és utolsó sugaraival megfestették a lodzsákat.

Róma lángolt. A csócselék hömpölygött az utcákon, ostromolták a Vatikán kapuit élükön azzal a furcsa, vadképű alakokkal, Garibaldival. IX. Piusz elfintorodott. Már semmi sem szent. Hogy merik megostromolni Isten városát.

Letekintett az angyalhídra, le az angyalokra, akik ott sorakoztak egymással szemben, arcukon fájdalommal. Mintha a jelen harcok éppen olyan szenvedést okoznának nekik, mint Krisztus halála. Szélfúttá köpenyeik fodrozódtak a szélben. Ők őrzik a bazilikához vezető diadalmat. Mintha csak azért szálltak volna le, hogy neki segítséget nyújtsanak a csócselékekkel szemben.

Látta nyúlának alakjukat, kezükben dárdával, töviskoszorúval, lepellel, és tudta, ha a tömeg rátörne, az angyalok lelépnének talpazatukról, hogy útjukat állják. Kilépett a szobájából, ki az erődből, fel a hídra. Időközben az alkony bundapuhasága éjszakai mennyboltnak adta át a helyét. Föltekintett Szent Mihály ar-

kangyalra, aki a büntetés kardját dőfésre készen pont az angyalvár irányába emelte.

IX. Piusz letérdelt, imára kulcsolta a kezét, és lehuntya a szemét. Felerősödött a szél, az angyalok öltözete egyre vadabban lobogott. A távolból idehallatszott a féktelen öldöklés zaja.

Az arkangyal felemelte a fejét, kezében a kardja. A penge csillogott a holdfényben. A hídon az angyalok megmozdultak, fejüket mind Szent Mihály felé fordították. Mintha megállt volna az idő egy pillanatra, és a másodperc beleakadt volna a csillagképek cellarácsként fejük fölé feszülő hálójába. Az ég tükrére rajzolódott ki a sorsuk. Megkondultak a harangok, a másodperc összetört, vak fehér szilánkokként hullott alá a jövő az égből. Lent pedig összeálltak, mint a kirkások darabjai.

Szent Mihály arkangyal a kardját a hüvelyébe visszacsúsztatta. A harcok véget értek. Isten városának kapuit berobbantották. Törmelék záporozott mindenfelé, beterítve vele a macskaköves utcákat. A pápai véderő svájci katonái megadták magukat.

Szentesi Eszter
(Veresegyház)

A csíksomlyói angyal

Közös szerkesztőségi alkotás Lázár Ervin *Maminti*,
a kicsi zöld tündér című meséje alapján

Fűszálnyi

Szentelenül szemerkélő záporfátyol
érleli smaragdba fojtott létem.
Körülöttem mindenki vádol, rámol.
Hát ezért kell bérmentve élnem?

Én nyomom a vizet, vagy a víz nyom engem?
Nyugszik-e az áporodott fájdalom?
Magába húzó torokszáraz verem
teljesen elnyeli Vaskapualakom.

De a kincs önmagában nyikorgó kilincs,
(kulcslyukon át csábító *fügef*a virít)
enyészetnek számúzótt ajtón, önbilincs.

A zöld lüktetés szívedben pusztán akaratnyi.
Mindenható kezed dologra csitít.
Élni álom s valóság közt, galambtollba párnát varrni.

1.

Esik az eső. A távol zöldes árnyalatban, sikamlós
gondolatok között vetül a pupillába. Valamit keres,
nem értem. Én tudom, hogy mit, ő nem. Nyisd ki a sze-
med, nyomd le a kilincset, fügefát máshol biztos nem
találsz.

Bepillant a kulcslyukon, és meglátja az eléje tá-
ruló, párából fuldokló smaragdfényű kertet. Érzí a
vonzalmat, hogy belépjen a fénybe. De a virág illatát
elnyelték a falak és a mennyezet, benne pedig zuhogó,
mély zenével áramlik a vére, mint a patak a fügefá
mellett. A rémület a csenden átszűrődve fojtotta meg
a szándékot.

Pedig itt vagyok benned, bérmentve élek veled.
Fel-felbukkanva adom tudtadra jelenlétem, a lábada-
ba harapok. Érzem, hogy lassan csúszok, de vaskapu-
alakom vajon meddig bírja? Bezár, mikor neki is az
lenne a jobb, hogy én szabadon legyek.

Utolsó könnycseppel hullok ki végre én is, de fél-
úton letöröl az arcárról.

2.

Bőröm alá férközött bogáncsok szúrják lábaimat. Va-
cogásomban összehúzó magamon a szörmekabátot, de
meleg bundám is alig enyhíti hidegrázásom.

Csillapíthatatlanul törtetek előre, és észre se
veszem, hogy már nem találok a visszafelé vezető
utat. Lomha lihegéselem párája vezetni lépteimet. Kap-
kodok a fejem, de tekintetem csak bozótra hág. A jeges
ágak között semmilyen emberi menedéket nem találok.
A gallyak súlyos reccsenésére dermedek, és önmagam
medvének látom.

Nem rémületet, hanem megnyugvást érzek.

3.

Futok. A vízért. Nem, nem a vízért. Azért, hogy ro-
hanjak. Azért, hogy megrohanjanak a gondolatok. Nem
tudok dönteni. Holmik halmozása az életem, hanyatt
esek már a sok kacattól. S nem találok azt, ami tény-
leg én vagyok. Szigetekkel és üres terekkel köny-
nyebb lefedni a talajtalan világot, amelyet alko-
tok. Elzárkózom, eltűnök a csendben, a gondolatok
levegőtőlvaj-sűrűségében. Motoszkál a szívem kör-
nyékén valami halk hívószó, zöld érzet hálózza be
testemet. Rángatom a kezeim, vele remeg a lelkem.
Kétségbeesem, szabadulni próbálok, de a láncom en-
ged. Kapkodva nyitom az ajtót. Én már elültettem a
fügefát.

4.

Porszempakolgatás a ház csendes zugában, általános
program, a napi rutin része. Csattan az esőcsepp a
cserepeken, beleremeg a falatnyi tetőtér. Néhol a
lyukakon becsurog a víz, tenyérynői pocsolóyába gyű-
lik a fapadlón.

Korhad az öreg padlás, ide számúzték a sok kacat-
tal. Nem vesznek észre. A kulcslyukon is csak néha
kukucskál be valaki. Kimehetnék. Ülhetnék naphosz-
szat a kockacukortartón, ám a végén csak kávéba ful-
ladnék. Elveszek a pislogások közt a véget nem érő
rohanásban.

Bár megállnának, és csöndben lennének egy kicsit!
Akkor hallanák szívük fűszálai közt a zöld dobogást.

PICCIANO ALISIA
(Milánó)

Hiába

Már a bőr visszaveri,
a fény a bensőt nem érinti.
Nem tükrözi.

Szófuvallat ásítózik,
belefáradt az akadályba.
Feltámad, lassan...

Pofon csap.
Ami kint, az kint,
ami bent, ott marad.

MELJÁN ANNA
(Kecskemét)

Parketta

Hevertem.
Büdös tatamik meg izzadtságban
ázó mezek vigasztaltak.
Megverték.
Még visszhangzott a cipőcsikorgás,
fémkard ejtett láthatatlan sebet.
Precízen.

Kárpit-meder: a szerkesztői háló

1. Aranyi Panna – Szekszárd	12. Éhmann Anna Vilma – Bicske	23. Melján Anna – Kecskemét
2. Barkaszi Anna – Zalaegerszeg	13. Felszegi Kincsó – Szamosújvár	24. Molnár Dóra Laura – Szekszárd
3. Bartusz-Dobosi László – Pécs	14. Galambos Boglárka Ágnes – Székesfehérvár	25. Pálffy Katinka – Székelyudvarhely
4. Birinyi Flóra Lilla – Budakalász	15. Gallyas Georgina – Kecskemét	26. Picciano Alisia – Milánó
5. Boldog Zoltán – Deszk	16. Gazda I. Flóra – Kolozsvár	27. Pintér Kitti – Budapest
6. Cseklye Balázs – Kiskunfélegyháza	17. Halász Gréta – Veszprém	28. Rózsa Anna – Pécs
7. Csernák Zsófia – Kecskemét	18. Hegyi Lili Gerda – Veszprém	29. Sánta Eszter – Barót
8. Cserved Ákos – Székelyhid	19. Janzsó Dávid – Szeged	30. Szentesi Eszter – Veresegyház
9. Dénes Attila Norbert – Makfalva	20. Kemecey Anna Viktória – Budapest	31. Szuromi Gréta – Solt
10. Domokos Írisz Kamilla – Brassó	21. Liszák Lili – Keszthely	32. Wágner Lilla – Nagyvárád
11. Ekbauer Lili Csenge – Szombathely	22. Lojewski Erika Arina – Bukarest	

Angyalian ember

Tekintetek, amelyek magukkal ragadóan húztak valami megmagyarázhatatlan vákuum felé. Három szempár, amelyek mellett a negyedik csak egy elenyésző tükröképnek tetszett. Olyan, mint egy bolygó a csillagok között. Nem volt saját fénye. Mégis a Plutóhoz hasonlóan nem tudtak döntést hozni, hogy emberien angyal vagy angyalian ember.

MichaEL mint vezető és védelmező úgy gondolta, maradjon velük. GabriEL mint Isten jobbkeze és hírvivője egyértelműen azt látta helyénvalónak, hogy térjen vissza oda, ahonnan jött. Segítsen a hírvivő arkangyalnak hirdetni a Teremtő, ELOhim szavát, aki nemcsak az embereket, hanem angyalait is saját kép-mására formálta. MichaEL, GabriEL és RafaEL együttes ereje a kezdet és a vég, a kigondoló és a létrehozó megtestesítői a negyedik elemmel kiegészülve.

RaphaEL csendben állt, és csak figyelt. Figyelte minden egzisztenciális krízist sugalló rezdülését. Érzekelte a maradni vágyással szembeálló húzóerőt, amely őt is mindig hívja az utazásra. Látta szemében az éveket felölelő emlékek százát, amelyeket magába zár, olykor az öröm, de néha a bánat jeleként hulló könnyek mögé.

A puttók virgonc szaladással érkeztek, hamar felmérve a terepet, megpillantva a három arkangyal és a valaki társaságát jobbnak látták, ha később térnek vissza játszani a Mennyország kapujának közelébe.

Ő pedig csak állt, és nézte azokat a szárnyakat, amelyek megérintését íratlan tiltásnak érezte.

Domokos Irisz-Kamilla
(Brassó)

Tán kifogyott?

avagy a grafikus megmagyarázza, hogy miért ért véget a kiállítás

...ó, ió, ció, áció, mutáció...

Láthatatlan tintával pirkálgatok a sorok közé. Be is folyt már a betűk mögé. A gondolatok Pannon-tengerévé nőtte ki magát ez a tócsa. Elmosta a vonalakat. Ezután nem látunk semmit, mert a lapokat kimosni nem szabad, és a csillámló semmiség mélyen a papír erezetébe ivódott már.

Az ember, ha tehetné, soha nem használná a képzeletét, mert ha belerajzol az apró noteszébe, és a rajz hirtelen papírmásé-bábuvá változik, többé már nincs szükség arra a kék fényre, amely a pupilla zezugos barázdái mögül fel-felviláglik. Ez az, amikor az ember igazán lát, és nem csak néz.

Ó, ió, ció, áció, rotáció.

Nem rajzolhatok többé, mert a ceruzám az idő fogaskerekei közé ragadt, és a gépezet elindultával a kristályos grafit darabjaira tört. Szóval itt az ideje újra meggyújtani az indigó lámpásokat, hogy a

retinán visszatükröződő analóg képek a végtelen fehérségre vetülhessenek ismét. A betűk láncolata pedig végigkattog a csikorgó nyomdagépen, hogy aztán a közönség állva tapsolhassa meg a producert és azt a száz meg száz parányi operatórt, akik éjt nappallá téve dolgoznak megannyi játékfilmen.

Kezdetét veszi az ó, ió, ció, áció, vakáció, amikor is elfeledett tengerpartok homokja közé ássa magát az a két kéz, akik eddig gondosan (nem egészen) szállították a színes vonalakat pixeles utak között, s majd a pihenő lejártával kezdetét veheti ismét a NAGY munka. Hiszen a kép szövegbe fordul, és mi végighaladunk az írásig vezető visszafordított folyamaton. Ahol a képek novelladarabkákra törnek.

Mi ez, ha nem ó, ió, ció, áció.... kalligrafifikáció?

Sánta Eszter
(Barót)

ProgramON

Figyeld a pályázatokat, mert 2024-ben számtalan lehetőség lesz részt venni az **MCC KÁPÉ** által szervezett külföldi szakmai tanulmányutakon! Az úticélok között szerepel többek között **Brüsszel, Erdély, Felvidék, Ausztria és Németország** is.

Figyeld a pályázatokat, és jelentkezz!

Hamarosan itt a KP FAKT, amely kinyitja számodra a világot. Személyes kísérést biztosít tanulásod során és egyenes út a felsőoktatás birodalmába. **Figyeld a tavaszi jelentkezési infókat a KÁPÉ honlapján!**

A KárPit szerkesztősége várja azon diákok jelentkezését, akik szívesen részt vennének a folyóirat elkészítésében, akár szerkesztőként, akár szépirodalmi igénnyel megírt alkotásaikkal. **Jelentkezés Bartusz-Dobosi László főszerkesztőnél a karpit@mcc.hu emailcímen folyamatosan.**

A következő, nyári számba, az **MCC ARS fesztiválra** beérkezett alkotásokból válogatunk.

Az **MCC KÁPÉ** szekszárdi központja **MCC ARS „domb alatt, sík felett”** címmel meghirdeti **I. középiskolás tehetségzsűretét**, amelynek országos nagy fesztiváljára **2024. április 26-28.** között kerül sor **Szekszárdon.** A szakmai zsűri által kiválasztott, kiemelt arany minősítést szerző diákok **július 9-12-e között párizsi jutalomútban** részesülnek. A részletekről érdeklődj saját koordinátorodnál!

Szeretettel várunk az MCC Középiskolás Programjába. **Jelentkezz a www.kp.mcc.hu oldalon!**

Immáron harmadik alkalommal hirdetjük meg nyári **kenutáborunkat**, amely az idei évben **2024. június 25-28-a között** lesz az **Ipoly folyón.** Részletekért keresd **Kövér László vezető oktatót!**

Az **MCC KÁPÉ Ösztöndíjprogramot** hirdet minden KÁPés diák számára. **Jelentkezni 2024. június 3-ig lehet.** **Kutass, alkoss, bővítsd a tudásod!**

Memento

Három órát ültem néma csendben,
csak a szememet csuktam le néha.
Mindenki aludt, de te ébren voltál,
s én nem tudtam másra gondolni.

Untat a távoli vízcsobogás.
Hallk sóhajom messza partodát.
Te könnyeimben úszol,
nekem cserepes a szám.
Félek, félszti arcodat.

Három órát ültem néma csendben
az ajtókeret kilőttjűkelt fényén
megfeszült gerincem dombokat redőzött.
Hideg tengered égett hátsámon.

Szehelem lék szávakat formált,
Pecsétgyűrűd koccant fogamon.
Azt mondtad, ha megszólalok... mindegy,
így is, úgy is betöltöd a szám.

Három órát ültem néma csendben,
csak a szememet csuktam le néha.
Mindenki aludt...
Minden kialudt...
(S én nem tudtam másra gondolni

Liszak Féli

